

SLOVENSKI NAROD.

Iskate vsak dan svojo, izvzomni nadležje in pravnika.
Inscerati s prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.

Table with subscription rates for 'Slovenski Narod' in Ljubljana, including monthly, quarterly, and yearly options for individuals and institutions.

Uredništvo 'Slov. Naroda' Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Recept sprejema se podpisano in začetno frankovano.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Upraviščeno 'Slov. Naroda' in 'Narodna Tiskarna' Knaflova ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 90.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnico vredno 2000 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarje se ne moremo ozirati.

Kam?

Ljubljana, 19. aprila.

Stojimo tik pred odločitvijo. Kmalu po Veliki noči nam bodo v Parizu z visokega sodniškega stolca prisodili del naše pravice in zemlje, drugi del si pa obdrže.

To bo pač področje našo vero v ljudi, ne pa naše vere v ono pravico, ki smo jo po dolgih težkih letih svetovne vojne prvokrat zagledali.

Ni nimamo pravice, držati roke križem. Ni nimamo pravice podpreti narodno interesne strankarskim.

To je naša bodočnost in vse kar se sedaj vrši, mora biti posvečeno tej bodočnosti.

V naši bližini bodo gledali v nas bratje. Moderni imperijalizem je prodal milijon Slovencev in Hrvatov Lahu.

Naše Primorje, prodano molohu »piu grande Italia«, ne sme propasti. Najzvedavejši narod živi tam.

Glavni del naše bodočnosti velja neodrešenim bratom. V kraljevini Italiji, kole meje bodo tekale tam nekje okrog Idrice in St. Petra.

Imam v rokah »izkaz o obešenih in ustreljenih osebah« v Miličih leta 1914.

nemu darovane zmage, toda narodu, ki preliva kri za krivico.
Kdor je kedaj živel na Primorskem, se vrne, da izkaže hvaležnost temu delu Jugoslavije.

Mi nimamo pravice, držati roke križem. Ni nimamo pravice podpreti narodno interesne strankarskim.

Rad bi molčal, ali ne smem. Ne smem molčati kot človek kot Jugoslovian in kot Slovenec.

V imenu pravice!

Rad bi molčal, ali ne smem. Ne smem molčati kot človek kot Jugoslovian in kot Slovenec.

Navedene so tu po tekočih številkah te-le žrtve:

1. Vasiljević Maksim; 2. Obradović Jovan; 3. Milinković Milorad; 4. Zurić (Nešić) Pero.

5. Madžerović Pavle; 7. Madžerović Pero; 8. Petrović Simeun, vsi iz Vasilja; 9. Milič Vaso iz Miličev, vsi obešeni; 10. Kovačević Marko iz Dervente; 11. Grkič Pero; 12. Mišič Miladin in 13.

Mišič Gjoko, vsi iz Miličev, ustreljeni.

Vsi ti so bili ovađeni, da so srbski vojnini in postavljeni pred vojno sodišče. Kako so vojna sodišča leta 1914.

V Miličih je bil takrat poveljnik stotnik Svetek, rodom Slovenec s Kranjske.

In kaj je odgovoril gospod stotnik? »Zapovednik sem jaz in nihče drug. Za ukazujem, da se moje povelje takoj izvršijo!»

Bratje Joca, Pavle in Ilija Zalović so bili osumljeni, da so podpirali srbske komite, ko so leta 1914 prvici vpadli v Bosno.

Navzilec temu je stotnik Svetek dal svoji patrulji dne 11. septembra 1914 vse tri brate prijati ter jih privedli v Miliče.

Končno še eden slučaj. Orožnikom v Džilah je privedla neka madžarska patrulja 14letnega dekleta in 55letno njegovo babico z ukazom stotnika Sa.

Mož, ki ima na vesti te težke zločine, ki je dal streljati nedolžne ljudi kakor zalce, je Slovenec, je naš rojak.

V dušo me je sram. Ne vem, kje je sedaj ta zver v človeški podobli, toda on živi sredi med nami in zavzema ugledno socialno stališče.

Odgovor Herronu.

29. marca smo objavili intervju našega dopisnika s profesorjem Herronom, navodno Wilsonovem prijateljem.

Bese, ki nam jih je govoril Wilson, so segle globoko v dušo narodov. Govorile so o svobodi in samoodločitvi in zatrevale so, da je nemogoče skleniti mir, ki bi ne izvedel teh načel od zadnjih posledic.

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

kljive informacije. Saj trdi profesor Herron, da padeta Trst in Gorica zemljepisno in narodopisno k Italiji, čeprav je že zdavnaj znanstveno dokazano, da ležita obe mesti na dinarski kraški zemlji in da se narodnostna meja med Jugoslavi in Lahi že tisoč let krije natančno z geološko mejo med Balkanom in Apeninom.

Cela vrsta inozemskih listov, zlasti švicarskih, je prinesla pred kratkim odgovor ministra dr. J. Kramerja delegatu na mirovni konferenci Herronu:

Bese, ki nam jih je govoril Wilson, so segle globoko v dušo narodov. Govorile so o svobodi in samoodločitvi in zatrevale so, da je nemogoče skleniti mir, ki bi ne izvedel teh načel od zadnjih posledic.

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

Ukazo so se pokorili in padle so žrtve, na katerih niti krvavo vojno sodišče ni našlo niti sence krivde!

LISTEK.

Plesna legendica.

Mimická igra v enem dejanju.

Scenarij in godbo zložil: Risto Savin.

Novše delo Risto Savina je jedno dejanska mimická igra »Plesna legendica.« kateri je napisal autor scenarij in glasbo.

Podlaga delu je ideja, ki se je opeotavano izkoriščala a večinoma v pripovedni obliki, pa tudi za gledališki oder.

Francoski skladatelj Massenet ima v svoji operi »Glumec naše ljube Gospe« podoben tema in Huperdink je našel v »Mirakel« priliko za svojo skladbo.

O drugih Savinovih delih bodi omenjeno, da je zložil v zadnjem času

2 zvezka pesmi po pesnitvah Otona Zupančiča; te bodo — kakor čujemo — v kratkem izšle.

Z dovoljenjem Savina sledi scenarij »Plesne legendice«.

Po zapiskih svetega Gregorija je bila Muza plesalka med svetniki. Kot dete dobrih staršev je bila prisrčna devičica, ki je marljivo služila Materi božji ter prepolena s strastjo nepremagljivega veselja do plesa in sicer v toliko, da je plesala nepremotljivo, kadar ni molila.

Gottfried Keller. — Sedem legend.

Muza, Eros, Menih, Narod.

Sv. Marija, Sy. Cecilija, Kralj David, Godci, plesočl pari, angeleci in angeleci.

Oder.

Notranjost kapele v polumraku zahajajočega solnca. Na levi spredaj čudodelni kip sv. Marije stoječ v dubljni steni. V dubljino je vložen zlat mozaik.

Na desni spredaj so stranske deri, ki držé venkaj.

Kapela je s prva prazna; potem vstopita iz desne Muza in Eros. Muza ima cvetke v laktu.

Eros se nagne ljubko k Muzi, le-ta mu prisliškava s povešeno glavičo. Ko jo hoče Eros nežno objeti in poljubiti, se mu ona rahlo izvije in stopa počasi, še vedno s povešeno glavičo k kipu čudodelne Marije.

»Potem jo vpraša menih, jedi bi se mogla vsaj jeden dan vzdržati razveseljevanja, na to pa lahko živela vso leto v srčni radosti.«

Muza prišedši k stopnicam, pade na kolena ter opravi molitev v zatopljeni pobožnosti.

Zopet se vspne ter stopa k kipu po stopnicah navzgor ob gesni mimo vloženih mečev.

Veseli mu nazaj, ogledujoč si okraševanje iz daljave. Ob tej priliki prehaja vedno bolj v ritmično gibanje, ki pridobiva kmalu značaj plesa.

»Zdaj se mu vpraša menih, jedi bi se mogla vsaj jeden dan vzdržati razveseljevanja, na to pa lahko živela vso leto v srčni radosti.«

»Zdaj se mu vpraša menih, jedi bi se mogla vsaj jeden dan vzdržati razveseljevanja, na to pa lahko živela vso leto v srčni radosti.«

»Zdaj se mu vpraša menih, jedi bi se mogla vsaj jeden dan vzdržati razveseljevanja, na to pa lahko živela vso leto v srčni radosti.«

ljivo, nečimerno plesanje, da bi nekadašnji Bogom uživala večno življenje, služila ljubi Materi božji ter plesala in rajala z nebeskimi četami?»

Dolgo je molčala deklica ter stoka kaka. Končno reče: »Mali minijivi dobroti na ljubo bi se ne marala plesu odreči, vendar bi se hotela muditi v bližini Boga in sv. Marije ter uživati neskončni ples z njunimi nebeskimi četami.

Povsem se bi mogla odpovedati plesu? Tu je dvomila če se v nebesi v resnici pleše?»

David ji razloži, da je v zmoti marsikaterem oziru, vendar ji hoče enkrat pokazati zemeljsko veselje, kar ji dovolji tudi vpogled v nebesko veselje. Kadar si je vse temeljito premislila, naj se odloči.

Ozadje se spremeni v transparentno Vidna postaja pokrajinska slika. V sredi stoji senčnato drvevo. Pod njim sedi nekaj godev. Na levi je senčnica, z jasnim obrazom, y koji se mudi zaljubljen dvojica, se poljubi ter stoji nežno objemajoč se iz senčnice. Godci zaigravo. Dvojica, kateri se pridružijo drugi, prične plesati.

gole sile in nasilja. Herron je zares mnogo pomagal boljševizmu. Podrl je zid pravice. Če bodo nekoč Lahi in Jugoslavozi zopet krvaveli in če se bodo v bitkah kopicili stotisoči njihovih trupel, bomo našli v galeriji očevo nove vojne tudi sliko profesorja in sedanjega mirovnega delegata Herrona, ki je z besedami pomagal delati večni mir, z dejanji pa pomagal pripravljati novo vojno.

Herron ni prepričan.

Nekaj dni kasneje je ameriški mirovni delegat Herron dal dopisniku našega lista sledeči odgovor:

»Najhujiši nasprotnik Srbije ne bi bil mogel želeči Jugoslaviji večje škode, kakor jo želi minister Kramer s svojo šovinistično proklamacijo. Jugoslovanski narod bi moral v njem videti svojega sovražnika. Če zahteva Kramer za Slovenijo Trst in Gorico, se samo čudim, zakaj ni v svoji skromnosti zahteval tudi Benetk, Lombardije in Toskane? Zakaj ne zahteva tudi pristanišča v Genui. Če pravi, da je razpadla Avstrija pod udarcem Srbskih čet, zakaj ne pripisuje zmage zavezniškim vojskam? Zdi se mi, da je sploh pozabil na to, da ima Jugoslavija poleg svojih pravic tudi neke dolžnosti in neko odgovornost za evropski mir. Naj ne pozabi, da je bila Srbija poprej država s tremi milijoni in da jih bo sedaj imela dvanaest z devetimi pristanišči v Dalmaciji in da bo imela na temelju govorov, ki jih bo sklenila z izvestnimi finansjeri, pozicijo, ki jej dovoljuje, da postane velika in močna država, če bi tudi Italija dobila Gorico, Trst, Istro in morda celo še Reko. Pozablja ravnotako, da dolguje Srbija mnogo hvale Italiji in da so se Hrvti in Slovenci do dneva, ko je bilo sklenjeno vojaško premirje, borili proti Italiji. Ne samo Jugoslavozi, ampak ves svet je strašno trpel in prenaša strašna bremena te vojne. Jugoslavozi bi morali še same hvaležnosti misliti tudi na ostali svet in ne samo na sebe. Albanci so dovolili prehod srbskih čet preko Albanije, pa se je zato ž njimi postopalo na najbolj krvočlen način in še obstoji želja razdeliti Albanijo med Jugoslavijo in Grško. Če zahteva minister Kramer Trst in Gorico na temelju Wilsonovih načel, se mi to zdi ravnotako, kakor zahtevajo Madžari za Transilvanijo na podlagi istih načel. Wilsonovim načelom se ravnotako godi, kakor krščanski veri. Vsak jo hoče razlagati po svoje. Prusi še danes trdijo, da so oni jedini pravi pristaši teh načel in Turki v očigled armenjskim položajem zahtevajo, da bi še nadalje ostali sodniki in protektorji te nesrečne zemlje na podlagi teh načel. V kratkem bosta Lenin in Trocki trdila, da sta onadva edina prava učenca teh načel in satan bo s svojimi hordami paradiral po svetu pod Wilsonovo zahtevo. Minister Kramer gotovo dobro ve, da sem od začetka vojne bil v Evropi in v Ameriki najboljši prijatelj Srbije in Jugoslavije in da ni oseba, ki bi bila vaši stvari več koristila, kakor jaz. Toda jaz sem nasprotnik šovinizma, ki tira Evropo v razsulo in ki obseda, kakor se vidi vse mlade narode. Ravnotako sem nasprotnik vseh šovinističnih zahtev, ki se skrivajo pod plaščem Wilsonovih načel. Vseeno pa ostajam pravi prijatelj Jugoslovomom in jih samo prošim, naj mislijo tudi na druge kakor na sebe in naj bodo bolj koncilijantni pa manj nepopustljivi in manj šovinisti. Če pravi minister Kramer, da bo prišlo do nove vojne, če konferenca ne ugodi jugoslovanskim zahtevam, moram samo reči, da mi ne preostane drugo, kakor da mislim, da ima jugoslovanski narod slabe zastopnike. Jugoslovanski narod štejem med svoje najboljšje prijatelje in sem temu narodu sekundarno do skrajne meje, pa mislim, da ta narod sam nima takšnih zahtev in tako krvočelnih misli.»

Hvaležni smo gospodu Herronu za njegovo prijatelstvo. Ko pa čitamo njegove besede, se moramo, kakor prvič zopet prijeti za glavo. Če je že Wilsonu in Herronu vseeno, odkod da dobe narodnostno mešana mesta, kakor Trst in Gorica, svoje ljudstvo; če mu je že vseeno, da izginejo v njih stotisoči naših duš, — ali jim je tudi vseeno, kam pripade zavedni in ponosni Kraševci in Notranjec, Gorican ali Brd, Obr ali Vipavskega, Idričan ali Istran ali naš človek s Sežančine? Če nas sme kdorkoli imenovati šoviniste, ker sicer nečemo nobenega Laha podjarmiti, pa tudi ne dopuščamo, da bi kdo podjarmit del našega naroda, — če nas zato smejo imenovati šoviniste, potem smo res šovinisti. Potem pač ni pomagati ne njim ne nam.

Toda šovinisti nismo mi, ampak oni, ki steguje svoje prste po naši zemlji. Takšen grabežljiv šovinizem je izval sedanjo vojno in če bomo podjarmljeni, bo izval novo. Brez naše krivde. Mi ne računamo s tem, da je prej bilo tri milijone naših bratov v svobodni Srbiji in da nas bo sedaj svobodnih dvanaest. Saj to je naša pravica. Mi računamo s tem, da ostane po londonski pogodbi pol milijona najzvedrejšega našega naroda pod novim jarmom in ne bomo nikdar nehali zahtevati pred vsem svetom njih osvobođenja, nikar ne bomo nehali tirjati svojo pravico. Wilson je izrekel načelo, za katero smo se borili sto in tisoč let in ki smo je nosili v dušah, ko še Amerika ni bila odkrita. Ko Wilsona še ni bilo nikjer, smo mi imeli svojega Matijo Gubca in Trubarja in druge. Za reformacijo in za socijalnimi boji slovenskih kmetov se v bistvu se ni skrivalo nič drugega, kakor za sedanjo svetovno vojno:

Podjarmljeni se upirajo. Narodi stresajo s sebe jarem. Naj reče Pariz kar hoče, naj prizna londonski pakt enkrat ali desetkrat, mi ga ne priznamo ne sedaj ne v bodoče in še sedanja generacija bo gledala, kako bo razvoj ljudstev raztrgal ta ničvredni kos imperijalističnega papirja. Takrat bo g. Herron dobil one informacije, ki jih sedaj nima in takrat bo priznal, česar sedaj ne ve: Na Goriškem in v Istri in na Notranjskem živi mal narod, ki je pa velik v svoji nezlomilivi veri v pravico.

Žene na tigra.

Starokrščanske pravljice poznajo device, ki so kotile zraje s svojo nedolžnostjo. Ta motiv je Anatole France dobro izkoristil v dekletu Orberose, junakinji duhovitega romana »Otok Pingvinov«, ki v zelo prijetni obliki predstavlja razvoj človeštva, osobito pa Francije. Vpliv ženske se izraža v pogovoru Cherchez la femme (v slednjem zapletku iščite ženske). Cehi so se zavedali tega dejstva, ko so poslali z odposlanstvom na mirovno posvetovanje znano krasotico - igralco, čeh od škode ne bo, če tudi naša glumačica ne ukroti starega »tigra« (Clemenceauja). Enako je prišla tja romunska kraljica, ki po kratkem bivanju v Londonu ostane v Parizu do mirovnega sklepa. Nje potovanje ima namen udeležiti na vsak način romunsko - poljsko zvezo.

Pred kratkim je Romunska priznala Poljsko ljudovlado. V pozdravni brzojavki je začasni ministrijski predsednik Pherekide povdarjal skupnost interesov obeh dežel in potrebo tesnejše spojitve napram istim nevarnostim. Nekak početek sodelovanja sega v leto 1917., ko so romunske čete, vržene po Nemcu z rodni tal, naletele v Besarabiji na poljske enote, nad pol milijona mož, ki so jih po ruski revoluciji Poljaki izbirali in zbirali iz ostalih ruskih formacij ter jih kljub nevolji tačasne ruske vlade osredotočili na več točkah. Avstro - Nemci so v zvezi z boljševiki in s kijevsko vlado zadržali poljsko skupljanje v trenutku, ko so Romuni, prisiljeni po ognju od obeh bokov, odložili orožje. V isti usodi sta se obe vojski spoznali in to spoznanje bo vzelni kamen, kadar bo zapečaten poljsko - romunska zveza. Razlogi za njo so političnega in gospodarskega značaja. V položaju obeh držav opazamo neko sličnost, Slovenska Poljska je po svoji civilizaciji precej latinska, romunska Romunija je pa močno prežeta s slovenskimi živili. Saj so Romuni rabili cirilico in v obredovanju staroslovensčino do srede preteklega stoletja. Poljska ljudovlada je nekdaš

naseljena svojimi mirno pokrovenim mešanostjo. Stefan Batori, princ Transilvanije, je bil poljski kralj, junaški poljski general Bem se je boril za osvoboditev te iste Transilvanije. Take analogije se povdarjajo v tem trenutku. Antanta radi vidi to spojitve kot predstavo proti ruskim razmeram, veriga, ki bi držala od Vislinskega (Njemovega) izliva do ustja Donave (Dnjestra). Romunom pa ni pot skozi Dardanele dovolj, hočejo komunikacije še s Baltom, kar bi šlo prav dobro po rekah. Avstrijski Poljaki so že davno zahtevali izvršitev prekopa med Vislo in Dnjestrom. Varšavska vlada namerava brzo izvesti stare načrte. Že v srednjem veku, v času protektorata nad Moldavijo, so Poljaki v smeri na Crno morje kupčevali z Okcidentom in Levanto. Vzpostavitev velike prometne žile med Baltom in Crnim morjem bo onemogočila gospodarsko hegemonijo germanstva. Vse bi bilo po želji Sporazuma, da ni v Bukovini težke ovire: Ukraiinci zahtevajo že od novembra z orožjem v roki doberšen kos Galicije, kjer bi se stikalo poljsko in romunsko ozemlje. Povrh pa jih podirajo Cehi, hoče pridobiti hodnik proti Kievu, kamor jih vabi nada na lepo podjetja! Antanti seveda ne ugaja posebno češko - maloruski načrt, opozarja Ceha, da so prepočetni in naj krotijo svoj pohlep... Brzojavke iz Pariza se glase za Romune ugodno. Je-li žena ukrotila »tigra«? Ali vsaj nekaj njegovih »tigričev«?

A. D.

Pomorski promet Reke leta 1910.

Pariz, 12. aprila.

Leta 1910. je priplulo v Reko 8971 ladij, z 2.373.357 tonami; odvsega v prometu z bližnjimi pristanišči z 387.516 ter v prometu z daljnimi pristanišči z 1.985.841 tonami.

Iz Reke je odplulo 8967 ladij z 2.388.258 tonami, od tega v prometu z bližnjimi pristanišči s 384.570 ter v prometu z daljnimi pristanišči z 2.003.688 tonami.

Leta 1910. se je importiralo po morju in Reko okroglo 695.000 ton blaga, od tega je prišlo iz Anglije in iz britanskih domovinj 263.000 ton, iz bivše Avstrije 100.000, iz Italije 67.500 ton, iz Združenih držav Severne Amerike 63.000, in ostalih 181.500 ton in iz drugih krajev. Glede importa participirajo torej Anglija in njeni domovini z največjim odstotkom. V največjih množinah se je importiral riž (125.000 ton) in premog (142.000 ton), oba predmeta prideta iz Anglije, oziroma iz njenih domovinj. Pod angleško zastavo se je uvozilo 106.000 ton blaga, pod ogrsko 258.000, pod avstrijsko 194.000, pod italijansko 87.000, ostalih 50.000 ton pa po različnih zastavami.

- Blaga, ki se importirajo v Reko po morju, se porabi za sledeče pokrajine:
- Hrvatska Slavonija, Bačka, Banat in Reka 320.000 ton
- Bosna, Hercegovina, Srbija 80.000 »
- Dalmacija 71.000 »
- Slovenija in Istra 78.000 »

- Ogrska 118.000 »
- Nemška Avstrija ter druge pokrajine 28.000 »
- skupaj 695.000 ton

Blago, ki se je importiralo leta 1910. v Reko, je služilo po pretežni večini za jugoslovanske kraje. Od 695.000 ton se je uvozilo v jugoslovanske pokrajine 549.000 ton in in ostalih 146.000 ton se je uporabilo za Ogrsko in druge dežele. Ako bi jugoslovanske dežele zaprle meje proti Reki n. pr. v slučaju, ako bi si ustanovili novo jadransko luko, bi morala reška luka propasti. Med tem, ko so bile avstrijske pokrajine in južna Nemčija trgovsko zaledje Trsta, je zalagala Reka — vzhodne pokrajine bivše monarhije. Edino je trgovina s temi kraji alimentarna reški import. Reški importi so odvisni od blagostanja jugoslovanskih pokrajin.

Leta 1910. se je eksportiralo iz Reke 829.000 ton. Reka služi kot eksportna luka posebno za sledeče predmete:

- gladkor 182.000 ton
- moka, žito 97.000 »
- lesa 204.000 »
- ostalo blago 346.000 »

Blago, ki se je eksportiralo po morju preko Reke, je prišlo iz sledečih pokrajin:

- Hrvatska - Slavonija, Bačka, Banat, Reka 315.000 ton
- Bosna-Hercegovina, Srbija 86.000 »
- Dalmacija 8.000 »
- Slovenija, Istra 54.000 »

- skupaj Jugoslavija 463.000 ton
- Ogrsko 187.000 ton
- Nemška Avstrija in druge dežele 179.000 »
- skupaj 829.000 ton

Torej eksport reške luke alimentara v prvi vrsti Hrvatska - Slavonija, Bačka, Banat in mesto Reka. Iz teh krajev se je pripeljalo v reško luko in od tod eksportiralo z ladjami 315.000 ton. Iz vseh jugoslovanskih krajev pa se je alimentiralo reški eksport s 463.000 tonami.

Ogrska je participirala na tem eksportu s 187.000 tonami. Nemška Avstrija in druge dežele pa s 179.000 tonami.

Med tem, ko iz jugoslovanskih pokrajin dovažajo v Reko večinoma živila in surovine, zalagajo ogrske, posebno pa nemške dežele reški eksport z industrijskimi produkti, kakor je videti iz sledeče table:

	Preko Reke se je eksportiralo	Od tega je prišlo iz		
		Jugoslavije	Ogrskega	Nemške Avstrije in drugih dežel
Industrijski produkti...	300.000 ton	59.000 ton	75.000 ton	166.000 ton
Živež in surovine....	529.000 »	404.000 »	112.000 »	13.000 »
Skupaj....	829.000 ton	463.000 ton	187.000 ton	179.000 ton

Jugoslavija, ki je industrijsko jako nerazvita, ne more eksportirati večje množine industrijskih produktov. Leta 1910. je eksportirala preko Reke samo 59.000 ton industrijskega blaga, med tem, ko se je uvozilo iz nemških in iz drugih severnih krajev 166.000, iz Ogrskega 75.000 ton industrijskega blaga. Ako bi bila torej Reka v jugoslovanskih rokah, ne bi bila nevarna angleški, francoski ali ameriški industriji. Ravno na-

Uvoz v Jugoslavijo preko Reke pred vojno.

Pariz, 12. aprila.

Oficielna statistika o tem, v katerih provincih bivše Avstro - Ogrske se je uporabilo blago, ki se je importiralo po morju in Reko, nam ne poroča ničesar. To pa more konstatirati, kdor pozna trgovsko, prometno in sploh gospodarske razmere, ki so vladale v bivši Avstro - Ogrski.

Predvsem se mora poudarjati, da je Ogrska na vse mogoče načine forsirala eksport in import preko Reke - Gradila in razširila je luko v Reki, posebno pa je pazila na to, da so bili železniški eksportni in importni tarifi od katerekolikoli postaje na Ogrskem ali Hrvatskem do Reke in obratno kolikor mogoče niski. N. pr. od Belovara do Zagreba so bili železniški tarifi večji, kakor od Belovara do Reke, ako je bilo dotično blago določeno za pomorski transport. Iz Temešvara do Pečuha so bili tarifi višji kakor od Temešvara do Reke itd. Tarifi, ki so veljali za promet med Hrvatsko, Slavonijo, Bačko ter Banatom in med Trstom so bili nerazumno mnogo višji kakor tarifi med temi provincami in med Reko.

Hrvatska, Slavonija, Bačka, Banat in Reka so krile svoje potrebitine, v kolikor so se importirale po morju z neznanimi izjemami izključno iz Reke; Dalmacija, Bosna in Hercegovina so krile večji del pomorskega importa iz Reke, Slovenske pokrajine, Istra in Srbija pa so importirale le deloma preko Reke. Da se določijo, koliko blaga so importirale vse te pokrajine preko Reke, je treba za nekatere predmete doznati letni konzum teh pokrajin.

Ker vsebuje avstrijska statistika o sunanju trgovini 2044 vrst blaga, ni mogoče v tem kratkem ekspozitu vsako vrsto posebej naštetiti. Radi tega naj zadostuje nekaj izgledov.

Leta 1910. se je importiralo v Reko 125.000 ton neluščenega riža (vide Ungarischer statistischer Handbuch, Neue Folge XVIII. iz leta 1910. stran 261). Hrvatska, Slavonija, Bačka, Banat, Baranja in Reka so porabile 27.000 ton, to je 61 kg neluščenega

ga riža na osebo. Ker so krile te pokrajine ves import iz Reke, se je prodalo od zgornje množine po 125.000 ton v vseh pokrajinah 27.000 ton riža.

Bosna - Hercegovina sta porabili na leto okroglo 5000 ton neluščenega riža (vide Hauptergebnisse des auswärtigen Handels Bosniens und der Hercegovina). Tudi ta množina je prišla iz Reke, — Dalmacija je porabila približno 6000 ton neluščenega riža, iz Trsta je importirala samo 300 ton (vide Statistiker der Seeschiffahrt und des Seehandels in den österr. Häfen 1911) iz Reke pa 5700 ton luščnega oziroma 4700 luščnega riža (vide Relazione sulla situazione economica di Fiume 1918). Nadalje je Avstrija importirala iz Ogrske preko Reke 40.000 ton riža (vide österr. statistisches Handbuch 1914). Naravno je, da se je uporabljal še precejšen del tega riža za južne kraje bivše Avstrije, to je za slovenske pokrajine in za Istro. Po mnenju strokovnjakov so dobili ti kraji najmanj 6000 ton riža iz Reke.

Celotni import riža za jugoslovanske kraje je znašal torej 437.000 ton ostalo pa je šlo na Mažarsko, v Nemško Avstrijo itd.

Leta 1910. se je uvozilo na Reko 142.000 ton premoga. (vide Ungarischer Statistik). Severni deli Avstrije in Ogrske so imeli dovolj lastnega premoga, tako da se ni bil nikdar rentabilno uvažati premog n. pr. na Dunaj ali v Budimpešto preko Reke - Češka in Slovaška sta imeli toliko premoga, da sta zalagali ne samo severne dele bivše monarhije ampak tudi centralno ležeče dele. Znano je, da se je premog, ki se je importiral v Trst ali Reko konsumiral samo v pokrajinah južno od Save. Pokrajine severno od Save so naročevale premog v Trstu le tedaj, ako so rabile najboljše angleški premog. Od onih 142.000 ton, ki so se importirale na Reko, je ostalo v Jugoslovanskih krajih najmanj 115.000 ton. Mineralnega olja se je importiralo v Reko približno 5000 ton; tudi ta množina je ostala skoro docela v jugoslovanskih pokrajinah, ker severno od Drave je dominiral mineralno olje iz Galicije.

Glede izvoza naj omenim samo les in lesne produkte. Glasom uradne ogrske statistike (stran 252) se je uvozilo leta 1910. okroglo 58.000 ton lesa in lesnih produktov. Znano je, da Mažarska (v sedanjih mejah) nima lesa niti za svojo potrebo, Nemška Avstrija ima les v Alpah. Eksport tega lesa je šel izključno po železnici ali preko Trsta v Italijo in druge kraje. Iz Češkega se je eksportiral les po Labi proti Hamburgu. Za eksport lesa preko Reke je prišla v prvi vrsti v poštev Jugoslavija, ki ima vrstane gozdove (54% površine je pokrite z gozdom). Od 258.000 ton, ki se je eksportiralo preko Reke, je bilo najmanj 235.000 ton jugoslovanske provenience.

Lastovki.

Prad tednom, v soboto, dne 12. aprila 1919 po Kristovem rojstvu, je sijalo sonce tako gorko, da je naravnost topilo ude. Stal sem na dvorišču in se vdajal z vsemi svojimi močmi temu tako blagodejnemu in v Ljubljani tako redkemu daru zrodne pomladi. Takrat sta prileteli lastovki. Že pet let opazujem ti znaki pri njih prihodu. Ne vem, ali sta domovlji tu že preje. Leta 1915. je bila mrzla in deževna pomlad, priliči sta šele v prvih tednih maja, takrat sem ju videl prvič. Splošno sta vili kolobarje cele ure okrog hiše, živkati tako bolno, — v roki sem držal častnik, ki je poročal z debelimi črkami o katastrofalnem gorliškem porazu. Ali sta vedeli? Se danes mislim, da sta. Prihodnji dve leti sta prišli čisto navadno, skoro dolgočasno obkrožili dvakrat hišo in

Muza opazuje sliko najprej z zanimanjem, kasneje poveli glavo in zakivkuje.

Hitro izgine slika, notranjost kapele postane vidna.

2. Prikazen.

Ko Muza premisli, se zasveti prostor pri orglah. Angeljci se gibljejo; zibaje pride tudi sveta Cecilija; zibaje pride tudi sveta Cecilija v spremstvu devic k orglam. Sede k orglam ter prične igrati z devicami in angeljci. Himna v čast sv. Marije zadoni.

Zmagala je volja v odgovod in hrepenenje po nadzemeljskem veselju. Muza poda kralju roko ter objubi, kar zahteva.

Obrnjena proti čudodelni Mariji prilsuške ginjena deklica godbo, kralj David izgine.

Pri zadnjih taktih Marijine himne pristopi nekaj angeljcev in se pripravijo na muziciranje in ples. Ob koncu himne se prične radosten angeljski ples.

Muza se v početku zoperstavlja vabam ritmike, pozneje si vidno premaguje pesno veselje, spomnivši se objube. Vedno slabši je njen odpor, konečno pa muza docela podleže svoji strasti.

Sliši se grmenje iz daljave, kojega pa več ne sliši. Opomin je bil brezuspešen. — Muza začne plesati — prelomila je dano objubo.

Takoj utihne godba na orglah. Izginila je sv. Cecilija z devicami in številnimi angeljci; zaostali angeljci pa

stojte nepremično na svojih mestih. Prostor pri orglah otmeni. Menda je ugasnilo tudi sonce, ki je pošiljalo svoje žarke iz leve skozi okno. Le zmerno modro razsvetljuje oder svetilna, raz stopa viseča. Orom je močnejši, strele prešinjajo zatemneli prostor. Muzik ples postaja hitreji in strastnejši. Vrta se s besno brzino. Lasje si je razvečelo ter zakrivaj obliče in ramena.

Eros vstopi in opazuje trenotek kot okamenel ter se zgraja nad početjem ljubljene devojke, potem hti k Muzi, da jo pomiri in pelje iz cerkve.

Kot blazna se iztrga Muza iz rok Erosa ter divja naprej v kapele, katero so razsvetle švigajoče strele.

Sliši se vihar. Okna na levi je na vso moč odprl veter, šipa pada živketaj na tla.

Ljudstvo išče pred viharjem v kapele zavetje ter proti divjajoči Muzi. Eros skuša Muzo rešiti a bil je premagan. Plesalko svezelje na rokah ter jo tiščijo k durim kapele.

V vršcem se prizoru posteda Muza povsem obupna k kipu Matere božje, iztrga se uporabljajoč zadnje sile iz rok ljudstva, hiti k čudodelnemu kipu, drči po stopnicah na sedmih mečih navzgor, mlo proseč z dviganjenimi in zvezanimi rokami Marijinega varstva in obrambe.

Strme ogleduje ljudstvo početje deklice.

3. Prikazen.

Kip se razsveti, sv. Marija lesketje z nebeski luči, okovi na devičkih rokah zažare in odpadejo. Muza, ki še vedno kleči, se nagne v željnim pričakovanju z razprostrtimi rokami navzdol.

V tem je odnehal vihar. V ozadju se pokaže lesketaje razsvetljeno nebo. Z devicami in angeljci igra zopet sv. Cecilija na orglah, angelji pohajajo, drugi pa se zibljejo po ritmiki godbe. V neki skupini je videti tudi kralja Davida.

Sv. Marija stoji iz dubljine k deklici na ploščo, prime nežno počasi se dvigajočo Muzo, vodi deklico preko razbeljenih sedem mečev po stopnicah ter plavata proti nebu.

Oder se pokaže polagoma v modrem svitu. V zlatu se bliščeč dež pada iz neba.

Na poti se obrne Muza k Erosu, ki je stal ob strani, ogleduje ga, kakor k slovesu ter upira zopet svoje oči v odprto nebo.

Zaman izteguje Eros svoje roke proti ljubljeni devici, ki je zanj izgubljena. Ljudstvo pada na kolena. Sliši se serskiško petje.

Polagoma izgine nebeska prikazen, notranjost kapele je sope ista kot v sa čotku.

V dubljini stoji zopet čudodelna sv. Marija in na plošči pred njo leži — mrtva — Muza, obrnjena z obličjem navzgor. Truplo deklice pa obseva ostru, skozi okno prodirajoča svetloba.

Ljudstvo vstaja na kolenuh.

(Zavesa naglo pada.)

Manica:

Vstajenja dan.

...Ze tisoč let naš borni rod proslavljaj je Gospodov dan. Gospodov dan — Vstajenja dan. A sam, kot rob ob tla teptan, v verige težke bil vkovan je tisoč let.

Pa prvičkrat po suznih dneih dviguje se slovenski rod, kot nekda dvignil se Gospod iz groba temnih je globin. Indanes vs tal z njim Slave sin je prvikrat!

Vstajenja dan... Svobode dih nam veje v dušo in srce. Čez lice rodne nam zemlje zasini je svobode svet. Kako stiep, kako čestit, Vstajenja dan!

Šli pogledat, kje je bilo prejšnjega leto gnezdo.

Lanskega leta ju sprva nisem mogel razumeti. Prišli sta istega dne kot letos. Navzlic lepemu vremenu mi je bilo nekoliko težko pri srcu.

Ali tudi letos sta mti ptici nekako preplašeni. Vem, v jeseni, ko sta odšli, so se mrgolele ceste vovjak, ki so nosili na čepicah <K.> nekateri celo <F. J. I.>.

Politične vesti.

Shod železnica. Progovni nadziralci in vsi mojstri progovno zadrževalne službe državne in južne železnice se vabijo na shod, ki bo dne 27. aprila 1919 v Ljubljani, v gostilni »Pri novem svetue«.

Konec prehranjevalne krize na Slovenskem. Včeraj je dobil prehranjevalni urad za Slovenijo iz Dalmacije preko Sarajeva 25 vagonov ameriške svinske masti.

Za Piruhe.

To so koalicijski piruhi. Pokloni jih je prijazno »Slovenec«, ki zopet iztrga iz našega včerajšnjega teksta besede, ki imajo same zase drugačen pomen, kakor v zvezi. Mi smo trdili, da ne govori resnice, kdor trdi, da se je župniku Erjavcu od naših pristašev storilo kaj zalega.

Mariborski kmečkokolonski ordinarijat je ravnokar izdal »Personalstand des Fürstbistums Lavant in Steiermark für das Jahr 1919.«, seveda v nemškem jeziku kakor prejšnja leta.

Zit, ali bo v bodoče izmatizem slovenski ali latinski.

Demagogično s socialnimodemokratskim shodov v nemščarstih krajih. Pod tem naslovom smo prinesli dne 9. t. m. popolnoma stvarno poročilo o socialističnih shodih, katero smo podprli s konkretnimi dejstvi. Ker »Naprej« ni mogel teh konkretnih dejstev opraviti, je obsul domnevanega pisca dr. R. iz Slov. Bistrice z najodurnejšimi psokvami, ki jih poznajo, le ne pove mo kakšni žurnali. Dr. R. mu je na pr.: veleučeni buržoa, naivnež, aktivni »politike, preneznatna osebnica, naj se za nos prime, itd., manjka samo še najnovejši epitet demokratičnih socialistov za odvetnike, to je: sodrga. (Glej »Ljudski glas« št. 2) Takšne žurnalistične surovosti vsak resen list ignorira, zato jih tudi mi ne bomo vračali. V okrepitve naše notice pa bomo navedli še par dejstev: na dr. Korunovem shodu v Spodnji Poljskavi je bil na pr. zapisnikar od socialistov izvoljen mož, katerega so do zadnjega časa vsled njegovega delovanja, govorenja in mišljenja smatrali vsi znanci za pristaša Ornirovega struje, čeprav je rojen Slovenec. Trditve dr. Koruna, da je on na shodu v Sp. Poljskavi drja R. obvaroval pred jezo nekaterih zborovalcev, o katerih trdi, da niso bili njegovi somišljeniki, kar pa tudi ni utegovljeno, je neresnična.

Naša posebna telefonina naročila iz Zagreba in Brzjoavna iz Beograda.

NOTRANJI MINISTER SVETOVZAR PRIBIČEVIČ O POLOŽAJU.

Naš dopisnik je zaprosil pred dnevi gospoda notranjega ministra Svetozar Pribičevića, naj ga sprejme in mu dovolji kratke razgovor o nekaterih političnih vprašanjih.

Minister Pribičević je v zadnjih dneh sicer obolel, a kljub svoji boleznini ga ustregel prošnji našega dopisnika in ga poklical danes k sebi.

Gospod minister je bil tako prijazen, da je dal na nekatera konkretna vprašanja pojasnila, ki jih v naslednjem objavimo: »Ali ste čitali komentar časopisja Narodnega kluba o deklaraciji Demokratske stranke?«

»Čital sem članek dr. Paveliča, ki je pisal povodom naše deklaracije o polomu centralizma. Od srca sem se nasmejal. Naša deklaracija stoji na stališču ene vlade, enega parlamenta, kar pomenja odpravo vseh pokrajinskih vlad in pokrajinskih zborov. Ako je to za dr. Paveliča polom centralizma, moram k temu samo pripomniti, da nisem zaljubljen v besede, ampak v stvar. Ako dr. Pavelič danes to stvar, proti kateri se je boril že cele mesece, akceptira, mu rad privoščim frazo, s katero poskuša zakrivati svoj umik. Zornično je tudi to, da je našel dr. Pavelič v naši deklaraciji nekaj stvari, ki se mu zdijo nove, ki pa so za mene in za moje prijatelje že zelo stare.

V podrobnosti se ne moram spopadati, ker se dajo neoprazumljena lažje rešiti in odpraviti s privatnim, prijateljskim razgovorom, kakor pa s javno raspravo.

»Kaj pravite na očitke staroradikalov, da jih niste niti vprašali, niti obvestili, ko ste ustvarjali ujedinjenje s strankami bivše srbske opozicije?«

»Odgovarjam, da nas tudi staroradikalci niso vprašali za svet, ko so se ujedinili z radikalci iz Srema in bivše Ogroke. V ostalem em mnenja, da je ustanovitev velike Demokratske stranke iz naše skupine in iz strank bivše srbske opozicije v našem državnem interesu in da se bo kmalu konsolidirala ta stranka. Demokratska stranka je edina strankina forma, v kateri so i Srbi, i Hrvati i Slovenci, in to iz vseh naših krajev, od Soče do Vardarja. V stranki je torej naša bodočnost!«

»EPOHA« O KONSOLIDACIJI DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 18. aprila. Beogradska »Epoha« donosa razgovor z ministrom prosvete Ljubo Davidovićem, ki je član samostalne stranke, ki je stopila, kakor znano v Demokraski klub. Razgovor se je vrtel predvsem okrog politične situacije, ki je nastala vsled fužije srbske opozicije z JDS. Na vprašanje, kakšen cilj zasleduje ta fužija, ali samo kooperacije, ali pa popolno ujedinjenje v enotno stranko, je odgovoril Davidović: »Mi smo ustanovili skupen klub, v katerem pa bomo izdelali tudi skupen strankin program. Nadejamo se, da bomo kmalu gotovi in da se bo kmalu izvršila ustanovitev nove politične stranke, kajti mi stremimo za popolno spojitvijo vseh teh skupin. Nadejamo se, da se bo to zgodilo še pred volitvijo v konstituantu, da bomo stopili v boj že kot enotna stranka.«

NAŠ POSLANIK NA PORTUGALSKEM.

Beograd, 18. aprila. Iz Lisabone poročajo: Novi jugoslovanski poslanik pri portugalski vladi, Dragomir Stefanović, je izročil predsedniku portugalske republike svoje akreditivne listine.

AMERIKANCI O NAS.

Beograd, 18. aprila. Včerajnja »Epoha« prinaša zanimiv članek »jajškega atašeya pri beogradskem poslanikstvu Zedinjenih držav. Amerikanski častnik Russel Davy Grüne naglašava v članku, da zahtevajo interesi svetovnega miru, da pripada Dalmacija z otoki in Reka k Jugoslaviji in sicer brez vseh pogojev ali omejitev.

UREDITVE RITSKEGA VPRAŠANJA V BANATU.

Novi Sad, 18. aprila. Minister za agrarno reformo dr. Poljak je dospel snovi semkaj ter odpotoval v Zabanaj, da prouči takozvano ritsko vprašanje. (Op. ur. v Banatu, v bližini Novega Sada se nahaja okrog 12.000 rodnin, od katerih pa skoraj polovica nima nikakega posestva, pač pa imajo občine, 14 po številu, veličanska zemljišča vsakupni izmeri kakih 38.000 oralov, toda zemlja je močvirnata in nerodovljiva. Ta zemlja se imenuje rit (-a, -u). Vlada hoče sedaj zemljo na eni strani toliko izboljšati, da bo mogla roditi, na drugi strani pa razdeliti posamezne dele te zemlje med kmete.)

NEURJE V ZAGREBU.

Zagreb, 18. aprila. Danes zjutraj je divjala nad Zagrebom strahovita nevihta, ki je bila tako močna, da je razbila celo vrsto šip in znatno poškodovala strehe. Telefonsko omrežje je še sedaj zelo pokvarjeno. Tramvajska vodna žica je bila na par krajih pretrgana, tako, da je bil tramvajski promet z dalje časa ustavljen.

ZBOROVANJE SREDNJEŠOLSKIH PROFESORJEV V ZAGREBU.

Zagreb, 18. aprila. Včeraj se je vršila v Zagrebu skupščina hrvatskih srednješolskih profesorjev. Zborovanja sta se udeležila tudi delegata srbskih profesorjev dr. Bosanac iz Beograda in društva slovenskih profesorjev iz Ljubljane, profesor Jeršinovic. Skupščina je razpravljala predvsem o gnotnem položaju profesorjev, zlasti pa o supplementnem vprašanju. Na dnevnem redu zborovanja je bila tudi debata o reformi srednjih šol. Pri tej točki so skoraj vsi govorniki povdarjali potrebo, da se odpravi uvedba srednješolskih ravnateljev ter uredi vodstvo srednješolskih savodov tako, da bodo odgovarjali vsem modernim šolskim zahtevam.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Iz Rogatca. Zora puca, bit će danal To velja posebno za nas Slovence v Rogatcu in njega okolici. Desetletja smo se morali zatajevati in pustiti, da je gospodaril na naši lepi rodni grudi priseljenec — nemškutar. Ne Rogatec, ki je po svoji naravi legi najbolj mudi središče za zbiranje Slovencev in bratov onkraj Sotle, Gaberje je bil kraj, kjer se nas je pri slovenskem kremenjaku g. nadučitelju Sekirniku shajajla peščica zavednih in kjer smo se bodrili drug drugega trdno zaupaajoč v boljšo bodočnost. Ni bilo zastoni to naše dolgo upanje. Po grozni štiriletni vojni vihri, zaržela nam je zarja svobode, strli smo okove suženjstva in svobodno zadihali v mili naši Jugoslaviji. Prvikrat po dolgih desetletjih je zaplapolala slovenska trobojnica v dosedaj nemškutarskem Rogatcu.

Nemški notar v Ptuiju. »Ptujski List« piše: Kakor posnamemo iz včerajšnje »Straže«, je gospod Strafella potrjen za notarja v Ptuiju. Proti njegovi osebi kot taki nimamo sicer nikakih predsodkov, vendar vprašamo, kako se strinja to poverilo zaupnega mesta, katero zavzema kot notar naše države, z delstvom, da sta se njegova sinova oglašila za Nemško Avstrijo in da v resnici prebivata tam. Kaj delata gor, ne emu. Mokože je pa, da se borita v nemških bojnih vrstah proti nam, kakor večina spodnještaterskih Nemcev, ali da na kak drug način rujeta proti Jugoslaviji. Radovedni smo, kaj poreče naša vlada? Ali je bila mistificirana, ko je odločevala o tem notarju na državni granici? — Usojamo si vprašati, zakaj se znanostavljajo s tem zlasti naši kandidati in se jim malodane za vedno zapira silam edino primerna možnost narodnega sodelovanja. Kdaj bodo dosegli oni, njih otroci to, kar imajo naši narodni nasprotniki že v Izobilju? — Pomislite na krivice, ki jim jih je delala avstrijska vlada s koroskimi notarji! Vpoštejajte tudi napram njim izvanredne razmere! — Postavite njih mlade sile na granico — v mesta, kjer je dosti primernega narodnega dela zanje in šole za njihove otroke. Da se svojim ljudem omogoči obstoj, gotovo ni nikaka krivica, ampak stvar samoočrambe, ki je velike narodne in gospodarske važnosti.

Povratek hrvatskih slikarjev iz Pariza. Iz Pariza sta se te dni vrnila v Zagreb slikarja Tomislav Krizan in Bela Ciskos, ki sta sodelovala pri pripravah za jugoslovansko umetniško razstavo v Parizu.

Jugoslavenski nogometni savez so osnovali v Zagrebu. Predsednik je Hinko Würth, tajnik pa Fran Šuklj. Organizacija bo izdajala poseben športni list.

Zagreški novinarji prot načelniku stanovniškega oddelka. Društvo hrvatskih novinarov v Zagrebu je poslalo k načelniku stanovniškega urada dr. Benkoviću svoje zastopnike z nalogo, da bi se z njim posvetovali o neznosnih stanovniških razmerah, v katerih žive zagrebški novinarji. Kljub temu da je dr. Benković sam določil čas sestanka, je dal načelnik brez nadaljnega obvestila delegate dlje časa čakati pred svojimi vrati, kar so se — ti smatrali za žalitev vrste novinarskega stanja. Novinarsko društvo zahteva sedaj za to žalitev primerno zadoščanje.

Neodrešena domovina.

IZ IDRJE. Prvo poročilo.

Veliko nesramnost in veliko razžaljenje našega rudarja so zakrivilli gospodje Lahi. Neki umazani laški satirični list je prisel sliko, kako idriški rudar pripelje svojo ženo v gostilno in jo za hlebec kruha prepusti karabinerju. Razčapan je naslikan ta rudar. Ziva resnica bi bila to, ako bi ostal pod laškimi jarmom. Te karikature so nabite celo po vogalih na Cerkljanskem. Tako ostudno norčevanje z idriškimi delavcem je škandal, da mu ga ni para. Samo »Kulture« Lah more zakriviti kaj takega. Vohune iščelo in jim obljubljalo po 30 lir plače na dan, ako iščede kakega »nevarnega« človeka. Učijo jih, da naj pazijo na ljudi in naznanijo zlasti take, katere malokdaj vidijo. Češ, ti so nevarni in se potlikajo kdo ve kod. Kilo ržsa so dali nekmu, ki je tako vohunil na mostu. Imajo ljudi, ki znajo slovensko in te pošiljajo prisilskovat okoli po cestah in gostlinah. Proti možkem se obnašajo bolj hladno, pridno pa zabavljajo na Srbe, ali razvidno je iz njihovega govorenja, da se jih boljše kakor vrag križja. Zenske pa niso nikler varne pred njim, tudi pri belem dnevu ne. Tudi na vino jih lovijo. V Spodnji Idriji so skledli fantje, da bodo postrigli lase vsaki ženaki, o kateri bi zvedeli, da se je spečala z Lahom. Šolskim otrokom dajejo kosček sira in kruha pa malo slabega ržsa. V hotelu pri Didiju se vrše »predstave«, pri katerih se pačijo tudi s slovensčino, kar naj bi pomenilo posebno laško dnovitost. Rudarji so nezadovoljni, ker so slabo plačani. Tako za primer je dobil družinski oče s 5 otroki za 14 dni 117 lir. Cene živil so nastopne: makaroni po 9 K, v aprovizaciji po 2 K v, jaja so po kroni, rž po 4 K, kdar je sploh, v aprovizaciji po 1 K 60 v, olje po 20 K, v aprovizaciji po 10 K, italijansko vino po 7 K v kantinah, domače vino po 10 K, sladkor po 20 K, kadar je sploh, kava po 30 K, slanina po 24 K, v aprovizaciji po 10 K. Idrija komaj čaka, da bi se obrnila lašna masa.

Drugo poročilo.

Idrija, cvetna nedelja. Iz Idrije sedaj pač težko dospe glas v Jugoslavijo. Lahl so mejo hermetično zaprli, da bi skoro miš ne mogla neopaženo čez demarkacijsko črto. Ali kljub temu se komu tu pa tam vendar posreči prehod. Seveda izmed sto komaj enemu. Ljudem pa ne vpade pogum, strogo odredbe jih celo dražijo in vzpodbujajo. Zato vidimo vsak dan cele karavane zajetih, ki jih pripeljejo najprvo v Idrijo, potem pa naprej v Italijo. V Idriji živimo v pravem pomenu besede kot na traju ali na žerjavici. Stradamu sicer ne preveč, toda drugače vse zastaja; nimamo nobenega veselja do dela, ne v javnosti in ne doma. Zato so pa naši »odrešitelji« tem agilenji. Na vse moške načine poskušajo pridobiti si naše simpatije. Priredili so že par dobrodelnih predstav v rudniškem gledališču; prvič so izdali osebna vabila, drugi lepake. Predstave so bile čisto »laške«; naših deklet bi bilo svoj čas stram pristovovati podobnemu programu, zdaj so pa že bolj moderne, da jih take stvari ne ženirajo več. Udeležbe je bilo vsakokrat dosti, zlasti od strani ženstva. V splošnem se pa lahko reče, da smo ostali hladni napram laškim snubcem. Pod kožo jim lezejo le tisti, ki so tega posla vajeni že iz časov stare Avstrije, posebno pa dekleta iz vojaških pisarn. Bo že še prišel čas obračuna. Zdaj kroži po Idriji spominjski zvezek, ki ga je izdalo poveljstvo 9. armade. V njem je med drugim tudi več slik iz Idrije in pa dopis, v katerem se hvali Idričane na vse pretege, kako so ljubeznivi z Lahi in kako težko čakajo, da bi bila Idrija za vedno združena z materjo Italijo. Nam o takih skrivnih željah Idričanov ni ničesar znane, pač pa vemo, da vse, kar ni kupljivega — in tega ni mnogo — v resnici z zastajajočo sapo težko čaka odrešitve. Glede slik v ravno navedenem zvezku bi samo omenili, da ni posebna čast za tiste, ki so se dali slikati za laški list in so celo z lastnorodnim podpisom izrazili svoje soglasje s to namero. Aprovizacija deluje kot sploh aprovizacije. Le malo ljudi je zadovoljnih z njo. Koruzne moke in pšenice imamo sedaj za silo, tudi laškega olja se dobi za drag denar, enako masti. Pred nekaj tedni smo bili pa že čisto na koncu. Tudi sedaj se bojimo, da je bila zadnja dobava v resnici — zadnja. Zato se skuša vsak založiti, kolikor more. Pomanjkanje denarja je vsak dan bolj občutljivo. S prisilnim kurzom 40 cent za 1 krono smo strahovito uderjali. Producenti in trgovci si še pomagajo, konzumenti smo pa dvakrat prizadeti. Do 20. aprila morajo biti vse krono zamenjane v lire. Denarni zavodi že od 10. aprila vodijo račune le v lirah. Vse ugiba, kak namen imajo te odredbe. Ali smo že definitivno izgubljeni, ali bi pa Lahl še v zadnjem času radi napravili kupčijo z nami. Mesaj in in še to je predragó. V sredo, četrtek in petek je strogo prepovedano prodajati meso in jesti. Zopet ena odredba odveč, ker moramo biti tudi druge dneve brez mesa. Vina pa imamo dovolj. Laške kantine in trgovci pa prodajo do sila, krmarji pa skoro nič. Krmarji točijo namreč domače vino, ki so ga drago kupili, po 10—12 kron, kantine pa laško vino po 6—7 K. Bajse se spije sedaj vina v Idriji kot še nikdar prej. Gostilne se zapirajo ob 9. saj so itak prazne, izvzemši dve do tri, kjer plešejo laški vojaki na vse pretege. Civilisti ne smemo ničesar privediti. Čitalnica je hotela imeti svoj običajni Vodnikov večer. Protela je za dovoljenje, ki se ji je dvakrat dalo, slednjil je bil večer prepovedan, baje, ker je bila na sporedu marzeljeza na prym mestu, laške točke pa sploh nobene. Značilno, kaj ne, za francosko — laške zvezel! Pri rudniku deluje kot nadzorstvo laška komisija, v resnici pa študira, koliko milijonov bi utegnili dati idrijski rudnik vsako leto pravnim laškim državnim blagajnam.

Zadnje dni je zahteval laški komisar iz Logatca, da mora učiteljstvo idrijskih šol pisмено prositi, da se ga pusti na sedanjem službenem mestu. Ker Lahl ni upal, da ne bi takih prošelj v zadnjem momentu izrabljali v politične namene, češ, da vse učiteljstvo žel služiti pod Italijo — torej sploh hrepeni proti pod Italijo, je učiteljstvo solidarno sklenilo, podati izjavo, da žel ostati na sedanjem mestu do končne ureditve državnih mej. Vsa čista tak odločnost! Otroci na ljudski šoli dobivajo od Lahov brezplačno hrano, včeraj so med nje razdelili tudi nekaj oblake. Koliko časa bodo neki še tako splendidni? Lahl so strahovito nacionalno zagrizeni, vse, kar imajo, je zavito v laško trobojnico, naše barve jih pa peko kot purana rdeča rti. Danes je bilo nekaj kmečkih otrok v Idriji z oljko, povezano s slovenskimi trakovi. Kdor je videl karabinerje, kako so bulili vanje, se je bal za njihove oči. Uraduje se povsod samo laško ali pa — nemško, domaći uradi delajo seveda castno izjemo. Slovenščina je povsod na zadnjem mestu. Srbo — hrvaščina je na realni prepovedana. O laška strpljivost in svobodoljubnost!

Tretje poročilo.

Lahl so vedno bolj oblastni in prete naš realki, da uvedejo zavod šolskemu svetu v Trstu. To se dosedaj ni izvršilo. Slovenskega jezika nočejo nikakor upoštevati in hočejo, da bi se z njimi občevalo v laškem jeziku. Na neko njihovo zahtevo je poslalo ravnateljstvo odgovor v slovenskem jeziku, ali bil je vrnjen z zahteva, da morajo biti vse prošnje in poročila pisana v laškem jeziku. Ravnateljstvo je prošnjo še enkrat vrnilo s pripombo, da je uradni jezik izključno slovenski. Ko so prejeli Lahl to izjavo, so poročilo razrgali in je poslali raztrgano nazaj s pripisom, da store tudi v bodoče enak z vsako slovensko izjavo. Nato je ravnateljstvo sklicalo učiteljsko sejo, kjer so naredili protest in izjavili, da je uradni jezik izključno slovenski, da pa zraven tega ne zna niti ravnatelj niti kdo izmed profesorjev laškega jezika, tolmačema pa uradnih stvari ne dajo v roke. Tako je zaenkrat ostalo pri starem, prošnje ne pišejo več, na laška poročila se pa ne ozirajo. Enako vrlo se drže tudi dijaki. Ob vsaki priliki kažejo svojo narodno zavest in se ne boje laških pretenj.

IZ TUŽNE ISTRE.

Vedno obupnejši postajajo kljci naš pomoči naših ljudi v Istri, vedno več vesti prihaja o nečloveškem postopanju in grozodejstvih Italijanov v zasedenem ozemlju.

odhajati iz cerkve. Nato so pa vrili italijanski vojniki pred vhod, zagrabili nekaj ljudi in jih povežali k drevesom, z licem proti deblu in jih tako pustili do 6 zvečer.

V Zminju je italijanski vojaški kapitan San Martino imel pri veliki maši pridigo, kjer je naglaševal, da ni samo smešno, ampak že grešno misliti, da Istra ne bo ostala pod Italijo. Na koncu je pozval narod, naj kliče »Evri-va Italica, poziv, ki se mu seveda ni nihče oglasil.

Monsignor Monti, bivši katehet na pazinski gimnaziji, je imel v Kringi agitatorični sestanek. Ker ljudje niso vedeli kaj se gre, so prišli v obilnem številu na shod. Monti je govoril italijanski, a nekdo je prevajal na hrvaško. Ko je na koncu govora pozval naše ljudi, naj dvignejo roko v znamenje, da so zadovoljni ostati pod Italijo, je dvignilo roke samo 6 plačancev, vsi drugi so se s posemom razšli.

V Rukavcu nad Matuljami so karabinerji vklebili tamšnjega učitelja Ivana Lesio in ga z verigami na rokah odvedli v Opatijo, od tam zopet peš na Matulje in z vlakom v Trst. Mož je namreč bral »Primorske Novine«, kar pomeni v zasednem ozemlju zločin. Karabinerji so aretirali še Aleksandra in Antona Rubeša, učitelja v Kastvu in jih s težkimi okovi vklebjeni odpeljali v Trst.

Aretacije in internacije naših ljudi v Istri zavzemajo vedno večje dimenzije. Po italijanskih vojnih oblasteh in s pomočjo domačih italijanšev so sestavljene cele liste oseb, določene za internacijo, ki se potem tudi brez odloga in z vso brezobzirnostjo izvršuje. Koliko naših ljudi bi bilo doleže zaprtih, interniranih in odgnanih v Italijo, ni mogoče ugotoviti: njihovo število znaša nekaj tisočev. Doznali smo, da so bili zadnje dni, razun dr. Zuccona in svetnika Jurija Corazze internirani iz Pazina in okolice še sledeči: stražmojster Jovanovič, gostilničar Stranič, župnik Filipčič iz Zminja, župnik Učič iz Vranja, Bačič, učitelj na Učki, dijak Ribarič, Mladenič, učitelj v Brestu, Gortan, učitelj v Vodica, kmet iz Berna Šime Lavdavec, polbrat dr. Červarja Metod Sironič. Razen teh je bilo v Labinjskani aretirano mnogo seljakov, katerih imena doslej še niso znana.

Eden glavnih ciljev italijanske okupacijske oblasti je izpodkopavanje ugleda duhovništva in cerkvi. V ta namen razširjajo nemoralnost in pokvarjenost med našim ženstvom. V tem poslu prednjačijo laški oficirji, ki so sploh izvrstni »kavalerijci«, ki razumejo svoj posel. Rogajo se vsemu, kar je sveto našemu ljudstvu. V Veprincu so šli tako daleč, da so v neki starinski cerkvi, kjer se je še opravljala služba božja, otvorili kremo (kantino). Nemoralnost razširjajo italijanske oblasti posebno s prirejevanjem plesov in to tudi sedaj v postnem času, ko se v Istri nikdar ni plesalo. Plesnih zabav ne prirejajo samo ob nedeljah, ampak tudi ob delavnikih in to v vseh primernih prostorih razpuščenih narodnih društev. Vojaki s silo tirajo naša dekleta na ples, ki trajajo do zore. Tu se pije, raja in se ubija našemu ljudstvu vsak zmisel za poštenje, delo in treznost. S tem hoče Italija zadušiti narodno zavest v našem ljudstvu in ga gospodarsko in narodno zaslužiti.

zel zliha pobegniti, so mi vseli naramnice ter sem moral tako hitro nositi v rokah. Pozno v noč so me priložili v St. Pavel, a gnali so me takoj še dalje proti Wolsbergu. Tam so me sprejeli s hrvaškimi vpitjem: »Čakaj, slovenski pes, ti bomo že vrat zavili! Če dobimo še kaj takih srbskih komitajev, pobesimo vse! Pijavali so mi v obraz in me potem pahnili v noko sobo, kjer sem se od bolečin in vtrujenosti zgrudil in zaspal na golih tleh. Ko sem se zjutraj prebudit, sem zagledal v sobi poročnika Kristana in Korenta, ki sta bila zajeta v St. Pavlu. Prvi je bil ves opraskan in raztrgan. Dopoldne so nas priložili v nekakšno kasarno, kjer nas je vsa mogoče načine zasramovali. Rekli so, da nas bodo obesili zaeno s šentpavelskim cerkovnikom, ki so ga bili tudi ugrabili kot slovensko napoto. Popoldne so nas vabili po mestu, da nas je moglo občinstvo obsipati z različnimi pskovmi.

Določeno je bilo, da nas pošljejo v Celovec, zato so nas zvečer odgnali na kolodvor. Na postaji Zeltweg, kjer smo čakali na drug vlak, je transportni poveljnik narednik ozmerjal moštvo, ko je čul, da govorijo z nami slovensko.

V Celovcu so nas zaprli najprej v lezujsko vojašnico, kjer nas je »Soldatenrat« nahrallil: »No, zdaj ste v Celovcu, zmagovalci. Vam bomo že uro navili, da nas boste pomnili.« Pozneje so nas vtaknili v kaznilnico med razbojnike in tatove. Tu se nam je pridružil še poročnik Poje. Vsak naš protest je bil zavrnjen z zasmehom. Šele s posredovanjem SHS - komisarijata so nas namenili internirati v Brežah. Predno so nas odgnali tjakaj, je bilo treba slišati še nebroj psokv. V psovnanju se je posebno odkloval nekdo poročnik, ki se je poročnika Korenta celo dejansko lotil.

V Brežah so nas sprva internirali v nekem zasramenem prostoru, dokler nas niso naposled prestavili k Častnikom, ki so bili zajeti v St. Jakobu in Podkostru. Prišli smo tako pod pašalik nadporočnika Raza (od avstrijskega 26. stralskega polka), ki se je izkazal v resnici pravega rablja. Prepovedal nam je časopise in sprva celo izprehod. Tudi privatno hrano, ki smo jo nekaj dni dobivali iz bližnje gostilne, nam je nekoga dne ustavil. Naša korespondenca z domom je brez izjeme romala v peš. Dasi je bilo dr. dovolji, smo imeli samo zjutraj nekoliko zakurjenega. Cigarette, ki nam jih je pošiljal komisarijat SHS, si je ta čedni Clovek prisvojil. Pač na je zatisnil oči, ko smo morali plačevati za škatlo »ogrskih« 20 do 25 kron. Vojnemu kuratu Potočniku je prepovedal maščevati. O higienici ni bilo nič govora. Potrebo je bilo treba opraviti v sobi. Ušji je kar mrgolelo. Straži je bilo ukazano: »Postreljati pse, če bi se kdo gamil, ker kaj drugega ne zaslužijo...»

Sredi januarja se je posrečilo pobegniti nadporočnika Taberju, Novaku, poročniku Kristanu in Čast. namestniku Hriusu. Drugim pa je bil več radi oslabelosti nemogoč, zato pa so se naše razmere še znatno poslabšale. Vsak dan je bilo huje in neznesnejše. Preostajalo nam ni drugega, nego iskati ugodne prilike, da pobegnemo še mi, kar nas je ostalo, nego da poginemo med ušmi in blatom. Posrečilo se nam je, vpijaniti stražo in tako smo usili ponoči prek zidu. Smer nam je bil Velikovec. Ali v noči smo našli in neki deček, ki nam je bil potem nekaj časa kažipot, nas je kasneje izdal. Tako nas je že v Brečlu zjel voj. orožnik, ki so nas zaprli najprej v tamonjši kaznilnici, odkoder so nas poslali še isti dan v Celovec. Kar na je tu »Soldatenrat« poženjal z nami, bje v obraz vsem zakonom Slovečnosti in presega vsak opis. V teh stražnih mukah je prišla kot angel rešitve dne 17. februarja SHS - zdravstvena komisija. Na neno intervencijo in na odločni protest gosp. majorja Lavriča (ki je dejal, da ako ne izpuste vseh vjetnikov, ostane i on v Celovcu in vložil protest na angleško komisijo), nam je došla svoboda in tako smo se še istega dne vrnili domov. J. Košeninca.

Stroge odredbe radi železniške straka na Rekl. General Graziosi je izdal naredbo, ki zabranjuje vsako neovršeno izostajanje iz službe javnega prometa nad pretjno kazni 1-5 let in vsako nagovarjanje k izostajanju se kaznuje od 2-5 let.

Dnevne vesti.

Vesele VELIKONOČNE PRAZNIKE želi vsem svojim prijateljem

"SLOVENSKI NAROD"

Iz kroga užitniških uradnikov. Po vseh časopisih in vsak čas se oglašajo uradniki vseh vrst, samo mi ubogi užitniški uradniki smo bili do sedaj povsem tiho in smo potrpežljivo čakali, kdaj se nas bo spomnila vlada in nam bo zboljšala ne pičli zaslužek. Ali žalibog do danes se še ni prav nič storilo za izboljšanje naših gmočnih razmer, pri tem ko se je državnim uradnikom, učitelstvom, bančnim uradnikom, železničarjem in sploh vsem zdano izboljšalo njih gmočno stanje, stojimo mi osauljeni brez posebne organizacije ob strani in dobivamo plačo še zmiraj tisto, katera nam je bila določena začetkom leta 1917. Čeravno se je od tedaj že več sto odstotkov vse podražilo, tako da s sedanjo plačo sploh ni mogoče izhajati, ako se ne bo v kratkem izboljšal naš položaj. Zato prosimo vlado, naj se vendar spomni tudi nas in nam nakaže primerno doklado. Za tem bi zadovoljila vso užit. uradništvu, katero bi potem lažje opravičilo svojo zelo težavno službo. — Prizidek.

Fantje sl. pl. polka II. basna telefonskega oddelka na Koroskem želijo vesele velikonočne praznike ter ob enem pošiljajo presrečne pozdrave vsem dekletom, fantom in staršem v domovino. poddesetnik Kresc Franc, strelič Zorman Anton, Turk Ivan, Sinkovec Vinko, Perkon Ivan, VI. stot. str.; Jerami Alojz, Lovšin Davorin, Mav Ivan, Udovč Franc, Marinčič Franc, 3. stot. str.; Jeraj Joško, Vidic Anton, Longar Ivan, 7. stot.; ordonanci Pintar Avgust, Jarodic Iv., Novak Joško in Baver Vinko pri II. basni.

Javno vprašanje. Vsi posestniki, kateri so morali odstopiti svoja zemljišča v svrhu gradbe železniške postaje v Zaloga, si usvajajo vladno vprašanje, kaj je s izolacijem teh zemljišč. Parcele so bile javne pred 2 letoma, a od takrat ni niti glavnice niti obresti, akoravno se nas je zagotavljalo, da je glavnica že izplačana. Naše županstvo pa sp. — V imenu vseh prizadetih posestnikov: Dolničar, Ivan Jamšek, Franc Grad, Jožef Avsec, Marija Pejar, Janes

Blažun, Franc Lovšč. — Op. ur. : Pred dvema letoma je napravila dolg razila Avstrija. Pravilo, da je poleg zalogih napravila tudi še nekaj drugih dolgov. — Ali so se podpisani že obrnili na pristojno politično oblast, to je okrajno glavarstvo? Vsa poj informacije? Naj to store in ugodilo se jim bo.

Odvetniški izpiti je večer položil s prav dobrim uspehom g. dr. Viljem Krečič iz Ljubljane. Cestitamo!

Minca. Dne 15. aprila t. i. sta se poročila v Beogradu g. dr. Jos. E. Kiss, štabi zdravnik pri mag. žel. rad. komandi v Beogradu in gđc. Zeni Debečeva iz Ljubljane. Cestitamo!

Se že vračate? Čitali smo v »Slov. Narodu« da se je vrnil iz italijanskega vjetništva nadporočnik gosp. dr. Tone Gosak. Isti list prinaša tudi članek omenjenega gospoda o njegovem ujetništvem življenju v Ottalano in življenju njegovih sotrpilov Jugoslovanskih Častnikov, v katerih imenu o prinaša tudi tople pozdrave svobodni Jugoslaviji. Začudil smo se, zakaj nadporočnik Tone Gosak ne poroča ničesar o življenju in delu bivšega tabora jugoslovanskih častnikov - dobrovoljcev v Noceri Umberji, ker gotovo bi tudi to zanimalo našo javnost; posebno radi tega, ker — kolikor mi vemo — naša javnost ne pozna niti najmanjše delo onih, koji so dr. Trumbiču v njegovem težkem propagatorskem delu v Italiji za naše ujedinenje dali javno zaupnico, izročeno tudi italijanski vladi; priznavajoč delo dr. Trumbiča in Jugoslovanskega Odbora v Londonu edino pravilnim za dosego našega ujedinenja in njega kot edinega zastopnika napram Italiji. Zakaj je omenjeni gospod zamolčal svoje bivanje v Noceri Umbrji in kasneje v taboru avstro - ogrskih ujetnikov v Casinu? Pozivljamo nadporočnika gosp. dr. Gosaka naj objavi kakaj je zapustil dobrovoljni tabor v Noceri Umbrji in to na lastno prošnjo, ko bi njegovo nadaljnje bivanje tamkaj bilo gotovo potrebno in tudi plodnosno za dosego večjega števila jugoslovanskih dobrovoljcev. — Dobrovoljci iz Nocere Umbrje.

Zenski shod se vrši v Mestnem domu na velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne. Zenske vseh strank, brez razlike, se vljudo vabijo. — Skificateljce.

Sčitamo naše rastlinstvo! Ni dolgo tega, kar smo čitali v »Sl. N.« članek, ki se je toplo zavzemal za naše toli preganjano rastlinstvo. Žalibog pa beseide, napisane z najboljšim namenom, niso prodrle do ušes onih, katerim so bile namenjene. Dan za dnem donajajo prodajalke cvetic na ljubljanski trg polne kosare Blagajevca volčina (Daphne Blagayana), ki ga po »dnevni cenah« spravljajo med kupujoče občinstvo. Blagajev volčjin je med poznavačeli flore znana redkost Kranjske, ki pa bo vsled nevednosti in dobičakolosti gotovih ljudi prav kmalu izgnila iz pobočji naših hribov. Sicer ne donajajo na trg s koreninami izravnanih rastlin, toda »blagajanca«, ki jo brez nožiča je težko odtrgati, se da pri nabiranju tem lažje izpuliti, ker je zelo slabo vkoreninjena. Obrabamo se na ljubljansko politico in tržno nadzorstvo z ujo no prošnjo, da posveti svojo pažno na gori omenjene prodajalke ter jih pošeno kaznuje. B. volčjin je rastlina, ki ji je tudi deželni zakon zajamčil svoje varstvo. Dr. Š.

Poverjenstvo za socialno skrb uraduje od 15. aprila dalje od 8. ure donoldne do 2. popoldne nepretrgoma. Vložišče je odprto od 8. do 12. ure. Strauge se sprejema ob delavnikih od pol 11. do 12. ure dopoldne; poverjenik pa sprejema stranke le ob torkih, četrčkih in sobotah od 10. do 12. ure dopoldne.

Slovenski list v Ptuj. V Ptujju je jel izhajati Ptujski List, politično - gospodarski tednik. Tiska se v Blankevijev tiskarni. Odgovorni urednik je A. Sovre. List stane vsa leto 15 kron. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši dr. Stuheca.

Politični preganjancev je lepo število na slovenskem ozemlju. Okroglo 1000 jih je prijavilo svoje odškodninske zahteve. Vsem tem je delal tika sprva akcijski odbor, a ker ta ni zmozel ogromnega dela, se je osnovalo »Društvo političnih preganjancev«, ki si je nadelo nalogo, da zastopni in štiti interese svojih članov ter prevzame v svoje roke vse posle, ki se tičejo političnih preganjancev. Pričakovati je bilo, da pristopijo temu društvu vsi zainteresirani, toda doslej jih je pristopilo šele okrog 50, dočim vsi drugi društvo pač izrabljajo, ne smatrajo pa za potrebno, da bi ga s svojim pristopom tudi gmočno podprli. Kakor da bi bilo društvo tu samo za to, da se žrtvuje in da odoborniki iz svojega plačujajo stroške. Pooblaščenji smo, izjavili v imenu odbora, da se bo društvo vsiljevilo brigalo samo za interese svojih članov, za interese izven njega stoječih pa samo v toliko, kolikor to veleva splošno načelo Slovekoljubnosti.

Vsem študentom »Slovenskega Naroda« ter znanecm želijo vesele velikonočne praznike fante Celjskega pešpolka v Velikovu na Koroskem. — Jošt Tine, račun. podčastnik; Janko Wagner, narednik; Mec Franc, štabi narednik; Ludvig Mirko, desetičnik; Kovac Viktor, sofer; Pust Ernst, narednik.

Vesele velikonočne praznike žele iz Korotana vsem bralcem »Slov. Naroda«: poročnik Golljšek, čast. namestnik Romih Matevž, Glušič Matevž, ognjica; desetičnik: Verbič Stanko, Logatec; Dular Ciril, Bratanič Avgust, Pečnik Lovro, Oster Jože; poddesetnik Vretinčič Ernest; topničarji: Zulmir Ernest, Zofler Ivan, Sepc Jože, Korčnik Jože, Kranjc Jože, Leskovšek Alojz, Bergelj N., Vinder Anton, Orlic Jože, vsi od celjskega polka.

Z Vlač nam pišejo, da se je tamkaj javilo več mladeničev v orožniško službo, kar je dokaz, da se pri voljakih niso tako pokvarili, kakor marsikateri po drugih krajih, ki mislijo, da je svoboda za to, da se živi brez dela in brez zakonov.

V Mariboru je umrl nadporočnik Jaromir Hropovský, Čeh, doma iz Beroma na Češkem.

V Slovenski Distrikt otvori odvetniško pisarno odnoči rojak dr. Pušnik. Vpoobleni železničarji. Ker je nezgodna zavarovalnica ljubljanska prešla z Danaja vsemom vseh, ki so urejali dosedaj nezgodne rente, se izvrsi tekoni uradniška tekna nakazilo renti notom tujinca čerkovnega urada. Osebnost zavarovanje zavarovalnici je torej odslej nepotrebno.

Bezskne - vdova, ki k svojim prošnjam za pokojnino in vzojevalnost po padlih ali nokrenih možeh in očeh ne morejo priložiti zahtevanih rojstnih, krstnih in poročnih listin, lahko vsesmo že sedaj sprosi-

jo. Oglasilo naj se pri svojem okrajnem glavarstvu ali pri Predstojništvu begunskega taborišča v Strišču, pri Ptujju ali pri Posredovalnih uradih za begunce v Ljubljani in Novem mestu, ali pri Cevljarski zadrugi v Mirnem, sedaj v Vrbovcu pri Mozirju. Tam bodo izpolnile in podpisale poseben formular in v kratkem jim bodo nato priznane njihove pokojnine in vzgojevalnine za otroke.

Nimamo proforskoga naraščaja. Slovenske visokošolce, ki študirajo filozofijo, lahko sešteje na prstih ene roke. Učnih moči že sedaj primanjkuje in nemogoče bo, še kak nov zavod otvoriti, bodisi na jezikovnih mejah, bodisi v središču Slovenije. Vzrok temu, da nihče več neče študirati filozofije, je ta, da postane filozof po končanih študijah suplent s tako smešno majhno plačo, da mora poginiti. In tak nesrečnik je lahko osem let suplent, predno pride v IX. čin - razred; po štiri - oziroma petletnem stradanju na univerzi osemletno stradanje v službi! Mnogo se je že pisalo o suplentskem vprašanju. Baje »že« leži v mapah višjega šolskega sveta predlog, da se imenujejo vsi izprašani suplenti za profesorje s plačo IX. čin - razreda. Kdaj bodo ti nesrečniki odrešeni, se ne ve. Mape viš. šol. sveta so nenasične, kakor je prav dobro nekdo omenil na zadnjem zborovanju slov. proforskoga društva. Vseh slov. suplentov je komaj deset, trebalo bi torej le nekaj stotakov na mesec, če bi se jih pomaknilo v IX. razred, za take stvari menda ni kredita na razpolago! Med tem se je pa zgodil nekčen kulturen škandal in našo javnost moramo opozoriti nanj. Nek suplent, doktor phil., je prosil, ker z mesečno plačo 236 K 66 vin. ni mogel shajati, za podporo, ker pa na opetovano prošnjo ni bilo odgovora, je bil prisiljen, ali umreti od glada, ali poiskati si drugo službo, ki je boljše plačana. Izbral si je slednje, šel je in pustil profesor, pri kateri bi bil gladu umrl! Kot blisk razsvetljuje to dejstvo strašne razmere! In ta suplent ni edini, sledi mu te dni še eden, ki vstopi v drugo službo in nek tretji je prosil za vstop v angleško kolonijalno armado; vzkjub izpitu in doktoratu ga domovina ne more prehraniti, na tuje mora s trebamom za kruhom! Mi bomo pa lahko začeli z zapiranjem naših srednjih šol...

Priložba. Ker se nam starejšim dijakom - medicincem, ki smo glede študija navezani na inozemstvo, ne godi posebno dobro, posebno na Dunaju ne, kjer je dostikrat treba s praznim žolodcem sedeti pri knjigi, sem tudi jaz odšel za nekaj dni v domovino, da si prinesem nekaj jela s seboj na Dunaj. Ko se napotim 8. marca zopet nazaj, zveem v Ljubljani, da je treba prositi pisмено za potno dovoljenje iz kraljevine SHS. Ker pa sem vsled izključitve naših dijakov iz univerze, ki je trajala par tednov, zaostal v študiju, mi je bilo mnogo na tem, da pridem takoj zopet na mesto, sem hodil v Ljubljani moledovat od Poncija do Pilata, da bi se mi takoj izstavilo potni list, toda gospodje se tudi akademski izobrazbo imajo menda mnogo več drugega dela kakor poslušati študenta, ki ga je začela usoda, da mora ravno v teh časih se potikati po lačnem tujem svetu. In sedaj čakam in čakam že od 8. marca na potni list, o katerem pa ni ne duha ne sluha. Pa to bi še ne bilo najhuje. Čujte še dalje: Pred tednom dni je bil sklep semestra in tako je šel moj VII. semester medicine po volji zaradi počasnosti in neodpustljive nemarnosti naših oblasti. Poprosil sem naše oblasti, da mi vsaj do 10. maja dovolijo potovati, da ne izgubim še letnega semestra. Mislim pa vendar, da je bilo dosti ljudi, ko so mesec dni pozneje prosili za potno dovoljenje in so sedaj že na licu mesta v častiti družbi onih, ki kupujejo kar na vagono z našo mastjo in moko, medtem ko študentu grizljaje manjka. — Student preganec. (Op. ur.: Prošnja s fotografijo, pot na pristojno polit. oblast, k nem.-avstr. zastopniku in dravski divizijski oblasti — to menda ni tako hudo. Če ne v enem, je to urejeno vsaj v dveh dneh osebno. Seveda pisмено, bojimo se, da pojde res še poletni semester v izgubo. Mi vendar nimamo toliko parisjev, kakor Avstrija med vojno! Mesto zabavljanja pot pod noge, pa bo pritožnik prav lahko že prihodnji teden na Dunaju!)

Visokošolcom - tehnikom. Vseničilska komisija pri deželni vladi za Slovenijo, subkomisija za tehnično fakulteto, daje začasno na znanje, da smemo upravnično upati na oficijelno otvoritev tehnične tečaja v Ljubljani pričetkom meseca maja in sicer se naj prično predavanja za I. semester oddelkov gradbenega, strojno - elektrotehničnega, rudarskega in geodetskega. Prva dva (izredna) semestra bi trajala od pričetka maja do pričetka novembra t. l., tako da ostane slušateljem odprta možnost do jesenske Inskricije na tuji visoki šoli, če bi se do takrat ne dogleda ustanovitve ljubljanske tehnične fakultete ali visoke šole po zakonitem aktu. Izrečno se povdarja, da bo imel tehnični tečaj povsem visokošolski značaj in se le začasno rabi navedeni naziv. Subkomisija mora v najkrajšem času prijaviti deželni vladi točno število slušateljev I. semestra tehnične tečaja namerjenih 4 oddelkov. Zato nujno pozivlja vse tehnike - visokošolce prvotletnike ter vse abituriente, ki nameravajo k tehničnim študijam, da se nemudoma pisмено prijavijo za obisk tehnične tečaja v Ljubljani maj - november. Te prijave so posebne važnosti in naj se vpošljejo polnoštevilno. Vsi tovariši visokošolci - tehniki se prosijo, da skrbijo zato, da se odzovejo temu pozivu prav vsi, ki pridejo v poštev. Prijave je vpošlati na naslov: ing. M. Suklje, Bleiweisova cesta 7/1.

Obratno nadzorništvo južno železnice v Ljubljani nam javlja, da se dobe sedaj pri omenjenem nadzorništvu tiskovine, s katerimi lahko naročajo civilni državni uslužbeni in vojaški zaštitni po poklicu letne certifikate in legitimacije za vožnje po znani cenil. Te tiskovine se dobe po cenil 10 vinarjev komad.

Popravek. V članku »Ljubljanski kolodvor« naj se izpusti beseda »tisoč« v od-

stavku »ali velja to nekaj tisoč več ali manj«, pravilno se glasi ta odstavek »ali velja to nekaj več ali manj.« — V notici o razpisu mesta železniskega zdravnikta za okraj Ljubljana - Šiška naj se glasi rok za vlaganje prošnje je do 25. aprila (ne pa do 25. oktobra).

Kino Ideal si je nabavil za velikonočne praznike prvovrsten spored, obsegajoč dve točki: »Mehkanski salamander«. Slika iz prirode, kolorirano. »Modra laterna«, petdejska drama po istoimenskem romanu nemškega pisatelja Pavla Lindaua. Dejanje je vzeto iz nižin življenja, kar že naslov sam dovolj označuje. Režija je v spretnih rokah Rud. Diebracha. V glavni ulogi Henry Porten, ki it je v tem filmu zopet dana prilika, povzpeti se do umetniške višine v igri, ker ima tudi izborne partnerje kot so Ivana Ziernemann in Bruno Eichgrün. Spored ni za mladino ter se predvaja do turka. V sredo zopet krasen film. »Don Juana zadnji doživljanje«, z Magdo Sonjo v glavni ulogi. Kino Ideal.

Občni zbor Slovenske Sokolske Zveze se vrši v nedeljo, dne 15. junija z običajnim spredom. Razven tega je na dnevnem redu razprava o ustanovitvi jugoslovanske Sokolske Zveze.

Iridentski sklad Slovenske Sokolske Zveze. V predsedstveni seji dne 16. aprila je bilo sklenjeno ustanoviti iridentski sklad Slovenske Sokolske Zveze, ki naj bi služil o podporo onim sokolskim društvom, ki so v zasednem ozemlju. Prvi dar v znesku 3660 K za ta sklad je prinesel brat Stane Vidmar iz Banjaluke kot dar tamonjših srbskih Sokolic. Bratje in sestre! posnemajte srbske sestre v Banjaluki ter abirajte pridno in ob vsaki priliki za ta potrebni sklad. Vrlim sestram v Banjaluki pa iskrena hvala in Na zdar!

Vremensko poročilo.

Vilna nad mornjca 309,2 Srednji tračni tlak 736 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18	2. pop.	733,9	7,3	sr. jgz.	dež
19	9. vz.	735,0	6,0	b. brezvetr.	dež
19	7. zj.	735,5	6,7	sl. jug.	dež

Padavina v 24 urah 21,4 mm.

— Srednja večerajna temperatura 7,4°, normalna 10,2°. — Vremenska napoved za jutri: Večinoma oblačno, lepše severno vreme.

Kultura.

Dr. Bogomil Vošnjak: Poglavje o stari slovenski demokraciji. Z epilogom dr. N. Zupaniča. Iz angleščine preložil ing. V. Zupanic. — V Ljubljani, 1919. — Natisnila in založila Zvezna tiskarna. Str. 17. S 3. slikami. Ta knjiga ne bi smela manjkati v nobeni slovenski hiši.

Iz kulturnega življenja. »Matica Hrvatska« je sprejela med svoja izdajanja biografije modernih slovenskih pisateljev z vzorci njih spisov. Ista Matica je izdala »Hrvatsko - slovenski slovarček« v novem izdanju; priredil ga je prof. Musić. Slovensko - srbohrvatski slovar izdeluje prof. Leslie; v tem slovarju bo tudi frazeologija.

Ljubljanske javne ljudske knjižnice in sicer dvorskega okraja, Sentjakobskega okraja in Simon Gregorčičeva knjižnica bodo 1. maja zaprte. V mesecih maj, junij, julij, avgust te knjižnice ob nedeljah in praznikih ne bodo poslovale. Ob delavnikih je omenjene štiri mesece odprta knjižnica za dvorski okraj od pol 6 do 8 zvečer, ob sobotah in drugih dnevih pred prazniki pa od pol 6 do pol 9 zvečer. Sentjakobska knjižnica posluje poletni čas vsak ponedeljek, torek, četrtek in soboto in dan pred praznikom od pol 6 do pol 9 zvečer, Simon Gregorčičeva vsak dan od 4. do 6. popoldne, ob sobotah in dnevih pred prazniki pa od 4. do 7. zvečer. Dvorska knjižnica ima svoje prostore Pred igriščem nasproti Marčana na Rinski cesti, Sentjakobska Vožarski pot 2 (koncem Florjanske ulice in začetkom Karlovske ceste), Simon Gregorčičeva pa v Wolfovi ulici.

Slovenskim umetnikom.

»Socialno umjetnički pokret« v Splitu je izdal manifest, v katerem vabi vse umetnike, brez razlike spola in vrste (slikarje, kiparje, glasbenike, stavbarje in gledališke igralce) vse kraljevine SHS, naj se združijo v enotno socialno organizacijo. Manifest izvaja: Do danes niso umetniki nikdar obstojali kakor razred zase, najsi so jim to nalagali lastni interesi. Maloštevilni in nemočni so bili razcepljeni vedno in povsod, niso imeli pravice, dočim so bile njih dolžnosti vedno urejene namram ambientu, v katerem so delali. Živelci so od milosti vlade in poedinih mecenov, pa so bile zato tudi produkcije po željah in potrebah omenjenih. Oni, katerim se je posrečilo, da so se navzlic doživeli bedi oteili, so umirali nepojmljeni in zasmehovani. Večinoma pa so se asimilirali ambientu razmerja, med katerim so živeli in so prestajali biti umetniki. Zato je tudi umetnost služila vsemu, samo ne umetnosti. Od milosti v bodočnosti ne smemo in nečemo živeti, niti ne smemo dovoliti brezvestnega izkoriščanja. Hočemo živeti samo kot umetniki in biti svobodni državljani. Hočemo imeti prvo in zadnjo besedo, kjer smo kompetentni in pozvani. Naša sloga se bo udeležovala v posebni organizaciji. Zato se moramo vsi združiti, da bomo zastopniki, kakor posebni razred. Brez nas se ne sme reševati nobeno vprašanje, ki spada v naš delokrog. Beda ne sme več spremiti, kakor pošast našega dela in našega življenja. — Zahtevamo to, kar zahteva danes vsak delavec z razliko, da smo mi duševni delavci. Čista in svobodna umetnost se more razvijati samo izven vsakdanjih telesnih potreb in duševnih predsodkov. Samo gmočno popolnoma neodvisni umetniki

del našega naroda in ves srbski narod. V smislu tega je treba tudi našo državo urediti tako, kakor to hoče njen narod. Gospodi okrog »Obzora«, ki so povzročili v kratkem času po ujedinitelju več škode naši narodni stvari, nego vsi zunanji prijatelji, pravimo odkrito in iskreno: Ako vam ni prav — v Avstrijo! Naša demokratska, svobodna država po svojih uredbah ne pozna državljanov prve in druge vrste, toda leti v resnici eksistirajo in ti državljani druge vrste po svojem mišljenju — to so gospodje okrog »Obzora«.

Proti porazdelitvi vsega državnega uradništva po avstrijskem vzorcu v XI. činovni razredov priobčuje oster članek beogradske »EPOHA«, ki pravi med drugim: »Finančni minister hoče s svojim fantastičnim načrtom ustvariti privilegovane stanovne in strogo, otrplo, nedotakljivo birokratsko hierarhijo. Med ljudi, ki so si do večraj ne glede na svoj uradniški položaj lahko svobodno pogledali v oči in si prijateljsko stisnili roke, hoče sedaj zgraditi nepredorne kamenite zidove s tem, da jih strogo klasifikuje in jim že na prvem koraku njihovega delovanja določi mejo, do katere morejo prispeti v državni službi. Princip iztrošenih moči pri delu, princip doseženega uspeha, princip količine in kakovosti dela, da celo princip osebne poštenosti, vse to morajo pasti pred sigurnim in proigranim načelom — diplomate. Gospod s dvadestimi doktorati, ki je pri nas prešel že v pregovor, spada potemtakem v 1. razred... Jedna svetla posebnost naše državne administracije je bila, da ni pripuščala postanka birokracije v avstrijskem in ruskem smislu. Načelo socialne enakosti je bil na izvesten način izveden v naših uradniških vrstah.«

»Jedan koji znač (St. Protije) je napisal v »SAMOUPRAVILU« članek »Po srbskem prihodu na Krk«, v katerem slika težkoče, s katerimi se je imela boriti srbska vlada v letih 1914 in 1915 pri izvajanju svojega programa glede osvoboditve in ujedinitja vseh Jugoslovancev. V tem članku pravi med drugim: »Sam Niš, kjer so se zbirali vsi emigranti, ki so prihajali v Srbijo, ni bil nimalo pripravljen za sprejem hrvatskih beguncev in politikov, kakor tudi v obče ni malo ni odgovarjal svoji nalogi kot časovna srbska prestolnica. Pa tudi med srbskimi uradniki, celo med onimi, ki bi se morali prvi odzvati vladinemu programu in mu udano služiti, jih je bilo mnogo, ki so takrat in kasneje delovali prav v nasprotnem smislu. Znano je, da je bila vlada pristljena zaradi takega postopanja odpustiti iz aktivne službe celo nekoga visokega diplomatskega uradnika. Če to se je tudi v teh krogih brez vsake potrebe poudarila posebni srbski ali velikosrbski narodni program kot vojni cilj kraljevine Srbije. To je mnoge Hrvatse a tudi Slovence žalilo in lahko si je misliti, da so v teh razmerah vznikli najrazličnejši konflikt.«

Sarajevska »SRPSKA RLJEČ« razpravlja v uvodniku o važnosti narodne prehrane in zaključuje: »Vprašanje prehrane se mora dosledno in vestno izvesti v vseh krajih naše domovine jednako, ker bo prebivalstvo zadovoljno in bo vestno izpolnjevalo vse svoje državljanske dolžnosti. Napram svoji državi samo v slučaju, ako bo vsak državljan, bodisi kmet iz najrevnejše kolibe, mogel pokrivati svoje najnujnejše življenske potrebe s pomočjo in resnim trudom svoje države in njenih upravnih organov.«

Pod zaglavljem »Nova doba« piše beogradska »PRAVDA« o združenju srbske napredne stranke z jugoslov. demokratsko stranko: »Napredna stranka je vstopila v to novo zajedništvo. S tem nadaljuje samo svojo politiko, ki jo je vodila od početka te velike narodne krize. Že v početku balkanskih vojn je uvidela, da zahtevajo višji narodni interesi, da se morajo malenkostne strankarske razlike potisniti in osadje, da mora med sinovi našega naroda vladati v pozadnih ista sloga, ki je vladala in še vladala na fronti in da se morajo po možnosti zbrati vsi sinovi zajedniške domovine pod jedno narodno zastavo. Naša stranka je od vsega početka postavila vse svoje sile v službo narodni stvari. Sedaj, ko je prvi, najtežji in najmučnejši del velikega narodnega ujedinitja izvršen in ko je treba pristopiti k drugemu, ne manj važnemu poslu, ni mogla napredna stranka storiti drugega, kakor da se odzove tudi tej novi dolžnosti. Poznavajoč rodoljubje naših političnih prijateljev, smo uverjeni, da bodo s radostjo in oduševljenjem pozdravili ta veliki čin ustanovitve jedne občanorodne politične skupine.«

Starčevićansko glasilo »HRVAT« priobčuje na uvodnem mestu pod naslovom »Naši zahtjevi« spomenico, ki jo je poslala Starčevićeva stranka prava ministrskemu predsedniku Stevanu Proticu. V tej spomenici se stranka sklicuje na addresso zagrebskega Narodnega Veča in na odgovor regenta Aleksandra in protestuje proti odpravi pojedinih poverjenjstev, proti jednostranskemu imenovanju bane kvan opomenu

ma s strankami, prvi predali s potisnil listi in izvonnimi spomenici se besedje z besedami: »Kot demokratska stranka, ki je delala in še dela na ojačanje in učvrstitev kraljevine SHS in kateri je glavna naloga jakta bodočnost jedinstvene nam domovine, vas, o predsednik opozarjamo na omenjene činjenice, popuste in kršenja medstrankarskih pogojev ter vas prosimo, da se poskrbite, da se popravilo učinjeno pogrško.«

»NOVO ROBA« v Splitu priobčuje članek Prvislava Grisogona »Prva politična partija SHS«, ki se bavi s fuzijo jugoslovanskega demokratskega kluba z blokom srbske opozicije. Stranka bo imela absolutno večino v parlamentu. Najglavnejše je, da s na teritoriju kraljstva SHS vstvarja politična stranka, ki ne pozna več bivših mej med deželami in plemen. Stranka dela za nadaljnjo demokratizacijo države, ker vstvarja pogoje za parlamentarno vlado. Brez močne parlamentarne večine ni parlamentarnega režima. Ta fuzija bo prisilila tudi druge politične stranke, da se otrasejo svojih predvojnih mej. Unificiranje imamo izvesti. Političari v Jugoslovanskem demokratskem klubu so pokazali pot:

»NARODNA POLITIKA« piše glede na deportacijo škofa Mahničja v Italijo, da je vsem še v živem spominu belgijski kardinal Mercier, ki se ni odrekel svojega naroda niti v najtežjih trenotkih, ki je razkrinal nemški imperijalizem pred vsem svetom, pa so ga vendar Nemci pustili na miru, niso ga internirali, niso ga konfinirali. Italijani, ki so toliko kričali o nemški grozovitosti, so prekosili Nemce s svojim nečuvenim barbarstvom. In zveza »svobodnih narodov«, zapadna demokracija gre preko barbarske internacije škofa Mahničja mirno na dnevi red. Nikjer ne v francoskih ne v angleških listih ni nikakega zgražanja in nikakega protesta radi italijanskega pobe-njanja. In kaj bi bila Italija še le delala, ako bi si bila res z orožjem osvobodila kako ozemlje!

Naša aviatika.

Pravljice Ikara in sanje velikega Leonarda da Vincija so se uresničile v naših modernih letalih. Dasiravno je strašna vojna zahtevala nešteti žrtve, je vendar bila ta doba velikega pomena za proevit tehnike na tem velevažnem polju ter nam prinesla obilo novih konstrukcij, katere so v izdatni meri pospešile sigurnost letanja v zraku. Letalo današnjega dne je postalo v zadnjem času naravnost neobhodno potreben prometni faktor, v moderno ustrojeno kulturni državi. Tako se bo n. pr. v najkrajšem času uvedla v Franciji, Angliji in Ameriki zračna pošta, ki bo zvezala največja mesta teh držav ter omogočila stalno in hitro zračno zvezo med njima, kar bo, bodisi z gospodarskega, bodisi s političnega stališča zelo velikega pomena. Seveda so za izvedbo takega načrta predvsem potrebna moderna in množičnostna letala. Ker so pa vse druge evropske veslesile interesirane na tem, da si napravijo iz že obstoječih tovarn mnogo kapitala in sicer s tem, da preprečijo po možnosti vsak razvoj te nove industrije v malih, oziroma novo ustanovljenih državah, bi bilo jako na mestu, da se tudi v naši državi vtačuje ta fakt in dela na to, da se ukrenejo potrebni koraki, ki bi to popolnoma novo industrijo pri nas najboljše podpirali. Kajti jasno je, da je lastna industrija vedno v dobro podjetnika in države same, ker obdrži kapital doma in ga razsipna po tujini. Da bi imela ta industrija ravno pri nas veliko bodočnost, je pa razvidno iz tega razloga, da bi imeli pri eventualni nadprodukciji skrbeti za ekspanzijo v sosednje manjše države, kakor Grško, Romunijo, Bolgarijo itd. Ker je pa žalibog ravno v naši državi premalo interesentov za ta del industrije kakor tudi premalo podjetnih mož s potrebnim začetnim kapitalom, bi bilo jako umestno, ko bi državna oblast sama začela z zgradbo tovarn v lastni režiji, kakor se dela to n. pr. v Angliji, kjer obstoji samo za aviatiko posebno ministrstvo, kateremu so podrejene vse tovarne in vse snagsstvene institucije na tem polju. Seveda bi se pri tako velepotnem podjetju ne smelo gledati na stroške in štediti pri nabavi različnih potrebnih. Dober in učinkovit napredek je mogoč le potem, če se podjetnik v začetku ne vstraši nikakih izgub, katere pomankljivost in povzročila vseh tujih konkurence le velik polom. Vsek birokratizem bi se moral takoj začetkoma odstraniti, in plačati vse dolžavke mori le po možnosti in sprtnosti, kar le tako je mogoča prava konkurenca med posamezniki, kakor pri privatnih podjetjih, ki edinele povpepeli resen razvoj tehničnega delovanja.

Vesled nedostatkosti sadašnih belgijskih svez in to osobito v Srbiji, bi bilo za naše sodanje zahtev jako potrebno, da se ustanovi stalna in vedno zračna pošta za prenos listov in eventualno tudi prevos najjih karirjev. Za take službe imamo se dovti leti iz zračnih letalov in na najgubljajši

terial. Ni torej treba šahati na naše glavo, če si v gradimo svoja letala, ali pa jih kupimo na drug način v tujini. Sicer je pa tudi bolj ekonomično, če se to vna material kupi lokalno, kakor pa se leti kot mrtov kapital v slabe sidani bančarjih. Taka sredstva svesta naj bi se ustanovila v prvi vrsti med najglavnimi kraji naše države in sicer pridoje ta v petih naslednje svez: Ljubljana - Zagreb, Zagreb - Beograd, Zagreb - Sarajevo, Beograd - Sarajevo, Beograd - Niš, Niš - Skoplje, Skoplje - Solun. Če računamo za vsako stacijo eno aktivno letalo in dve letali za rezervno, bi torej potrebovali:

	Število aktivnih letal	Število letal za rezervno
1. Ljubljana - Zagreb	2	2x2
2. Zagreb - Beograd	2	2x2
3. Zagreb - Sarajevo	2	2x2
4. Sarajevo - Beograd	2	2x2
5. Beograd - Niš	2	2x2
6. Niš - Skoplje	2	2x2
7. Skoplje - Solun	2	2x2
Skupno 42		

Od teh 42 letal naj bi torej odpadlo za:

1. Ljubljana	3
2. Zagreb	9
3. Sarajevo	6
4. Beograd	9
5. Niš	6
6. Skoplje	6
7. Solun	3
Skupno 42	

Ne glede na praktično stran takega načrta bi bili ti poletji tudi znanstvenega in agitatoričnega pomena. Posamezni piloti bi pri meteoroloških centralah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, ki se začelno ustanovljati, podajali vsaki dan točne informacije o atmosferskih razmerah v različnih višinah, kakor o temperaturi, zračnem tlaku, smer vetrov, višina oblakov, jakost vlage itd. Iz agitatoričnega vidika, pa bi taki poletji zbujali pri naši mladini morda več zanimanja za aviatiko, ki potrebuje mnogo vstrajnega in neustrašivega naraščanja.

Omenjamo še dejstvo, da čas za velikopotezne načrte zrakovplovbe, kakor znanstvena raziskavanja, tovarne, zračni sport i dr. še ni ugoden, ker bi bilo potreba v ta namen mnogo več letal in izkušenejša moštva. Vsekakor bi pa bilo ravno danes v prehodni dobi, jako važno, da se za bodoči čas pripravimo ter delamo na to, da se naš naraščaj polagoma tudi v tem smislu vzgaja. Dobro bi bilo, če bi se ustanovili v vseh centralah, Beograd, Zagreb, Ljubljana, mali aeronautični klubi, ki bi delovali začasno le v podučujočim in agitatoričnem smislu. Tak klub bi se imel baviti n. pr. s popularnimi predavanji, študijami o različnih konstrukcijah, z zidanjem modelov pri mladini, posebno pri srednosolskem dijaštvu itd.

Predpriprave za bodoča dela so tako velepotene in potrebne, da bi bilo jako pripravljivo, ko bi se zainteresirani faktorji že sedaj zjednili in začeli s delom ter začrtali pot za nadaljni razvoj zrakovplovbe.

Iz 88. seje deželne vlade za Slovenijo z dne 14. aprila 1919.

Imenovanja. Za predsednika višjega šolskega sveta se imenuje profesor Fran Vadnjal, za njegovega namestnika višji šolski nadzornik dr. Ivan Grafenauer. Namestniški koncipist dr. Franc Svetek se sprejme v državno službo, imenuje za okrajnega komisarja in prideli v službovanje poverjenstvu za notranje zadeve. Policijski oficijal Franc Logar v Celju se pomakne v IX. činovni razred. Čestna mojstra Franc Jecl v Logatcu in Emil Roktorik v Mariboru ter Josip Pleteršek, rečni mojster v Dolskem, se uvrste v kategorijo poduradnikov s spreplečen poduradniškega lipita.

Falska elektrarna. Štajerska elektricitetna družba je prosila za nostrifikacijo podjetja, h kateremu spada tudi velikanska, začetkom vojne s žvearskim in francoskim kapitalom ustanovljena Falska elektrarna, vodna naprava z 50.000 konjskimi silami. Obenem je družba prosila za izvoz toka, ker se sicer podjetje ne rentira. Električni bi se oddajala potem daljnoveda na prvi Ruše - Slovenska Bistrica - Konjice - Celje - Maribor. Načelno pa se je inrešla napram družbi Šolja, da se tok oddaja tudi proti jugu in sicer v Savoško dolino. V tem slučaju bi bili lahko odjemalci trboveljska družba, papirnica v Ratačah, predelnica v Litiji, papirnica v Vevčah in mestna občina ljubljanske. Zaostopniki elektrarne so ponudili odcepitev elektrarne od nemško - avstrijskega podjetja Steternmarkische Elektricitätsgesellschaft in ustanovitve samostojnega podjetja s sedeštem v Ljubljani ali Mariboru. Vprašali bodo družbo, ako je pripravljena v Jugoslaviji ustanoviti delniško družbo z 20 milijonskim kapitalom in ako načeloma pristane na to, da se do mali kapital udeleži s 40 do 50%. Predloženo je, da bi se odločili podjetje ustanoviti v obliki družbe in ga bi naj

državne občine in vsotvalni kapital, če bi se ne moglo pridobiti še državo za uveljaviti podjetje. Za ta slučaj se je ministrskemu obsejalo, da bo družba nastričirana.

Policijski. Na predlog poverjenika za notranje zadeve so sklenile:

1. Da se vsem nameščencem varnostne straže (stražnikom, stražnikom in agentom, katerih je sedaj skupaj 153) prizna potesni s 1. aprilom t. l. posebna začasna stražna doklada v znesku mesečnih 350 K. Mesečni izdatek znaša 53.550 K;

2. za prvo uredbu skupne kuhinje (nabavo namizne, kuhinjske posode itd.) samskega moštva se dovoli enkratni prispevek 2000 K.

S to kuhinjo bo združena skupna nakupovalnica šivil tudi za rodbine oženjenih stražnikov. Oddelek za prehrano se povabi, da ji odkaže potrebna živila.

Policijsko ravateljstvo se pomakne in agentov, ki imajo vže prejemke XI. činovnega razreda, se sme imenovati za uradnike XI. činovnega razreda one plačilne stopnje, ki odgovarja njihovim sedanjim pragmatičnim prejemkom. Teh poduradnikov je pet.

Policijski oficijal Franc Logar v Celju se pomakne v IX. činovni razred. 4. moštva tržaškega policijskega ravateljstva slovenske narodnosti, ki služijo militarizirano pri obmejnih postajah (Celje, Maribor, Ptuj, Ljutomer, Radgona, Jesenice) in pri potovalnem oddelku, se izdajo dekreti o začasnem sprejemu v službo. Dekrete je datirati z dnem, ko so službo nastopili. Civilne prejemke, katere izplačuje vojaška oblast predjemoma na račun notranje uprave, izplačuje odslej poverjenstvo za notranje zadeve; vojske pa izplačuje tudi v naprej vojaška oblast.

Tem redarjem se priznajo za čas od povrata do nastopa službe le pragmatični prejemki t. j. plača, starostne doklade in aktivitetna doklada, ne priznajo se jim pa draginska doklada, doklada za odsotno družino in vojaški prejemki.

Sklepi se, v kolikor se tičeje finančnega vprašanja, predložijo ministrstvu v odobrenje.

Veliki petek na Gorškem.

Lansko leto so hleplei Nemci po naši zemlji. Napravili so si bili velik načrt za razlaščenje našega imetja in temu načrtu je botroval sam Berlin, ki je hotel zlasti Gorico »vsopostavititi. Nemška denarna ofenziva ni prinašala uspehov. Agente so letali od kraja v kraj in ponujali za kmetije, za podrtja poslonja ogromne svote. Vodil jih je namen: dobiti zemlje za Nemstvo v tržaškem zaledju, pa naj stane, kolikor hoče. Zavedni naš posestnik je odbijal vabljive ponudbe in s mrzlim pogledom odgnal sladko brbljajoče nemške grabežnike. Parola je bila: Nemec v Trstu, Nemec v zalodju! Vsa »obnovljiva akcija« s strani Avstrije je hodi-la to pot in gorl v »rajhu« so šteli milijone v vrho nemške kolonizacije ob Adriji. Tako so delali Nemci tisti čas, ko so vstrajali Lah s pomočjo svojih zaveznikov ob Piavi, odkoder se je razlegalo grmenje topov do Gorice, s zraka pa so padale laške napovedi, da se povrnejo in da bodo že oni popravili Gorico in pomagali vsej deželi do novega življenja. Sonnino pa je večkrat nataknil ščipalnik in pazljivo čital londonsko pogodbo, ki mu je tako lepo in tako za gotovo zapisala jedransko ozemlje. Čegavo bo? Zlomila se je fronta ob Piavi in Lah se je razpasel po Primorju in še daleč preko Primorja. Važnost naše Goriske je velika in spojena je s važnostjo in pomenu Trsta. Prej je grabil Nemec po njej, sedaj jo je zagrabil Lah in pravi, da je ne izpusti nikdar več. Ali res nikdar več?

Globoko trpljenje in rajsko veselje nam predstavlja velikonočni čas. Po prizidi raja krasna spomlad. Sonce sije tako blagodejno in vse je razsvetlo tako očarljivo, da človek za hip pozabi, da je zapustil bojni vihar strašne posledice po deželi in da je sovražnik na naših tleh. Že hip samo... vrne se v aro ono trdo razpoloženje, katero provzročila Paris. Tam sklepajo, mi pa sme se skleniti: naša je ta zemlja in naša ostane. Mi se ne umakemo z nje in nobena sila ne bo, ki bi nas potisnila s naših tal.

Veliki petek je pri nas: trpljenje neizmerno, dopolnjeno je, krog nas karabinjejski in artil. teake verige, ječe, v prirodi svetlobe dar, v naših srcih groza teme. Ali šiva vera hodi med nami in ta nas bdi in pošilja, ta šiva vera izganja dvome in temo, da se jani v nas in da velikono: ni še izgubljena naša duša in ni še

šana naša deželica tujcu. Nikdar ni bila njegova, pa tudi nikdar ne bo! Pravica je nad nami in pravilno mora sačiti živeti svet, drugače ne bo nikdar miru. Sem Benelli je napovedal v Pulju 6b proslavi Savrogeva spomina, da s Adrije more priti volik mir ali pa strašno klanje. V Parizu govore mnogo o velikem miru, delajo pa za strašno vojno klanje. Nikar naj ne mislijo Lah in njihovi sedanji zavezniki, da so nas že odrezali od Jugoslovantva, ako so zasledili našo zemljo in skopali jarke ob demarkacijski črti. Živa je vez med jugoslovanskim narodom in nobena črta je ne prereže. Ta vez nas drži in bo trdno držala na veko.

Veliko smo prestali: strahote grozovite vojne, ki je divjala krog nas, mrzlo begunstvo, vrtnitev v porušena sela, nemške naskoke na našo last in grabeljivost tuje zemlje lačnega laškega tujca. Dolg križev pot. Ni izrazov, ki bi ga prav označili. Po vsem tem pa stojimo tu ponosni in z najrazvitejšo napetostjo sicer toda preudarno čakamo, kaj pride v bližnjih dneh. V našem ljudstvu vsepovsodi živi vera, da se uveljavl samoodločba narodov in da pride iz Pariza poštna beseda, po kateri se oddahnemo, Lah se odmakne in veselo zaplappala po naših dolinah in goricah sveta naša trobojnica, Ni ga med nami, ki bi ne verovali, da se tako dolgo trpljenje ne more še podaljšati. In kakor sledi po nevihti jasno nebo, tako pričekujemo po trpljenju svežega življenja v zlati svobodi.

Čujte nas tam v Parizu! Tako je naše razpoloženje v velikem tednu 1919. v zgodovinskih trenotkih, ko se odloča usoda Adrije in njenega ozemlja: Jugoslovani smo in Jugoslovani hočemo ostati. Naša je ta zemlja in naša je morje. Nikdo naj se jih ne takne!

Mariborsko pismo.

Maribor, 17. aprila.

Danes tu sem iz Grada došli Nemci oznanjajo se znani evangeli: Maribor ne nemški. Zato poklicana vlada — oziroma nevmokdo — v Gradcu so nam iz posebne milosti dovolili, da smemo Alelujo preživeti še v Mariboru, a takoj po praznikih se moramo izseliti, če ne z lepa, nas z grda poženejo preko Drave — in sicer precej daleč preko Drave in Pohorja, morda kar tja do Save. No, mi ne gremo ne z lepa, še manj pa z grda in če bo kdo žel z grda iz Maribora, bodo to nemški hujskači preiskusili sami, ako si z lepa ne dajo dopovedati, da smo in ostanemo li gospodarji tudi še daleko preko Maribora. Vseh teh bav-bavov smo že tako vajeni, da jih nihče izmed nas ne vžame resno: kvečjemu se ob takih strašnih zbeza kakšna iz Kranjske došla punčka, ki pa se takoj potolaži, če pride našim fantom v roke.

Resneje pa smatramo zatrdila, da odločitev severne meje ne bo šla tako gladko, kot si to predstavljajo — žal tudi v odločitvah krogih preveliki optimisti. Da ne bo šlo pregladko, zato skrbijo ravno ti krogi sami. Oni namreč računajo, da so v varnost naših interesov že dovolj storili, če so po vztrajnih pritiskih javnosti končno vendarle se odločili, da se nekaj največjih nemških strupenjakov razgnali iz gnezdilš javnih služb. S tem, da so jih samo pognali iz služb, ne pa tudi preko meje, so zlo hujskanja le povečali. Kajti dokler so jih držali na naših mestih, so jih držali na uzdah, vsaj čez dan! Zdaj pa, ko je ta golazen prosta, ima vseh 24 ur na dan časa za organiziranje hujskanja na najširši podlagi. Vsepo organizacije rodi neverjetne sardove. Od sivolasega starčka, ki stoji že z obema nogama pred grobom, pa do otroka, ki komaj razume nemški jecljati, vse je okuzeno od te organizirane hujskarije, vse je pripravljeno na krvave demonstracije in sicer za oba služaja: bo prisojen Maribor nam, tedaj hočejo s hrupnimi demonstracijami vnanjemu svetu pokazati, da se jim je zgodila vnebovpijoča krivica; bo Maribor odločen Nemcem — in v to so kakor že zgorej rečeno »svetoc prepričani — tedaj se hočejo v neizmernem svojem veselju maščevati nad nami za vse »krivice« ki jih morajo pod našo nadvlado prenašati. Imajo med seboj razbirjen natančen seznam o vsakem Slovcnu, ki po njihovi sodbi zaslužijo prvi biti pribiti na — križ.

Vidim vas neverjetno smajevati z glavom. Vsaj tudi mi sami vsem tem krvavim načrtom ne verujemo. Vsaj se svedamo, da bi i mi v enem ko drugem slučaju nemskim prenapetežem tudi v delanju dokazali, da nismo — mevže. Ampak mi stojimo na stališču, da se smatrat ko velik neodpustljiv greh naše brezbriznosti, s katero mirno gledamo, da se taki bedasti načrti sploh smejo kar očito snovati. Že ti načrti sami škodujejo nam na ugledu ker nas Nemci ne smatrajo za resne in odločne. In škodujejo nam v stoterih slučajih v naših potrebah vsakdanjega življenja, o čemer pa v prihodnjem pismu kaj več.

Ven s gladnimi hujskači, ven iz mesta in dežele — pa bo hidri glave...

morejo biti iskreni. Edino taka umetnost, ki ne robuje vsakdanjim osebnim potrebam umetnikov in družbe, more v celoti odgovorjati svoji svrhi.

Kdor bi k tej organizaciji hotel pristopiti, naj na naslov: Čiko Beni, slikar, Split, Pinarska ulica, pošlje prijavo, v kateri naj bodo navedeni: bivališče, vrsta umetništva, rojstni dan in kraj in naj bodo na kratko označene premoženjske razmere ter morebitne želje.

Slavenski koncert na Riječi. Premda biljevali na Riječi napeta talijanska strahovlada ipak se u našem gradu ori zvuk naše mlike pjesne. U subotu 12. o. ml. koncertirala je operna pjevačica Liduška Salato, koja je istom apsolvirala svoje nauke. Koncertat blo je u rječkoj narodnoj Sionici. Pjevačica pokazala je, ne samo da ima prekrasno izvježban glas, već i duboko shvaćenje naše glase. Davno nijesmo čuli ovako interpretiranih naših pjesama, a pogotovo ne čeških, poljskih i ruskih.

Iz gledališke pisarne: cenjenim gg. abonentom. V notici »Slovenskega Naroda od srede 16. aprila opozorili so cenjeni gg. abonenti vodstvo Narodnega gledališča na opustitve »mode vojnega nereda«, ter »šetnja gledaliških predstav«. V pojasnilo in radi pregleda navajamo red vprizorjenih iger za vse tri abonma kakor sledi: 35. predstava 11. marca »Strahovi« A abom., 20. marca »Strahovi« B abom., 13. marca »Strahovi« C. 36. predstava 15. marca »Slov. princ« 19. marca »Slov. princ«, 22. marca »Slov. princ« 37. predstava 20. marca »Boheme«/2, 24. marca »Boheme«/2, 29. marca »Boheme«/2, 38. predstava radi bolezni gd. M. Sarič odpadla, dotična je tudi še sedaj bolna, kakor hitro ozdravi pride igra »Revolucijska svatba« na repertoar. 39. predstava 22. marca »Španska muha«, 23. marca »Španska muha«, 25. marca »Španska muha«. 40. predstava za A »Manon« pride, 27. marca »Manon«/3, 20. marca »Manon«/3, 41. predstava 31. marca »Slov. princ«/2, 12. aprila »Slov. princ«/2, 3. aprila »Slov. princ«/2, 42. predstava 2. aprila »Boheme«/3, 7. aprila »Boheme«/3, 43. predstava 11. aprila »Veriga«, 2. aprila »Veriga«, 8. aprila »Veriga«. 44. predstava 4. aprila »Nelly Rozier«, 7. aprila »Nelly Rozier«, 22. aprila »Nelly Rozier«. 45. predstava »Španska muha«/12, 14. aprila »Španska muha«/2, 6. aprila »Španska muha«/2, 46. predstava »Evelina Pagl«, 9. aprila »Evelina Pagl«, 10. aprila »Evelina Pagl«. 47. predstava 23. aprila »Slov. princ«/3, pride, 15. aprila »Slov. princ«/3. Pri 42. predstavi za A abonoma »Manon« pride na repertoar, kakor tudi 42 za B »Boheme« ter 47. predstava za B »Slovaška princeska«, po praznikih ter so dotične predstave radi tehn. ovir ter študiranja izostale. Vsekakor pa gg. abonenti ne bodo na noben način za predstave prikrajšani, ker se vodi točni pregled. Prosimo gg. abonente, da to vpoštevajo ter naj se popolnoma zanesejo na natančen red v gledališču. — Tajništvo.

Gospodarstvo.

Trgovska zadruga v Ljubljani. Opozarjamo vse gg. trgovce, trgovske zastopnike in nastavlence na ustanovni občni zbor Trgovske zadruge, reg. zadr. z. o. z. v Ljubljani, kateri se bo vršil na Belo nedeljo, dne 27. aprila v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani, točno ob 10. dopoldne. Za trgovsko zadrugo vlada veliko zanimanje in prosimo še one gg. trgovce, kateri se še za pristop niso odločili, da nam prijave v najkrajšem času vpošlejo. Vse gg. člane pa prosimo, da se ustanovnega občnega zbora sigurno udeležijo. Dnevni red je razviden v oglasu današnjega lista.

Poslovalnica za krmliva v Ljubljani preneha s 1. majem 1919 svoje poslovanje in pozove vse one, ki so si izposodili pri njej vreče proti kavčiji, da te vrnejo najdalje do konca meseca aprila. Od 1. maja naprej se vreče ne bodo več sprejemale. — N. p. v. m.

Sladkor za čebelarje. Dodamo ki današnji notici v zadevi čebelarstva sladkorja javljamo, da je danes sladkor došel. Prosimo vse čebelarje, da takoj pripravijo svojimi podružnicami potrebščino. Podružnice naj nabirale liste vpošlejo do 28. aprila svojim družstvom.

Roženo moko, izvrstno dušično gnojilo oddaja Slovenska kmetijska družba po 105 kron za 100 kg z vrečami vred. To umetno gnojilo je posebno velike vrednosti za vinograde, ker se v zemlji razkaja je polagoma in deluje torej do več let. Pozivljamo vse kmetovalce, v prvi vrsti pa vinogradnike, naj si to umetno gnojilo naroče za pomladno gnojenje. Trosi se ga lahko vsak čas, treba ga je pa podkopati ali podorati.

Državna posredovalnica za delo v Ljubljani prosi vse svoje stranke, da z rešitvijo svojih prošelj za prihodnji teden počakajo, ker se ves urad sell v svoje nove, velike in moderno urejene prostore v Gradščini, nasproti dramskega gledališča v Luckmannovi hiši. V sredo, četrtak in petek (23., 24. in 25. t. m.) pa ostane urad vsled selitve sploh zarit.

Za špirt. LDU. Beograd, 17. aprila. Ministrstvo za prehrano je naročilo prehranjevalni odelkom pokrajinski vlad v Zagrebu in Novem Sadu, naj skičeta takoj vse tvorničarje špirta na sestane, da se dogovore, kako bi se dalo za izdelovanje špirta vporabiti nekaj tisoč vagonov sladkorne pese, ki se je pokvarila v sladkorih tvornicah.

Angleška živila in blago za našo državo. Angleško poslanstvo je obvestilo trgovsko ministristvo v Beogradu, da se v angleških pristaniščih vkrcavalo t. le živila in blago za našo državo: 100.000 ton moke in ošenice, 300 ton slanin, 250 ton olja, 5000 ton sladkorja 400 ton kave, 100 ton čaja, 300 ton riža, 400 ton mila, 100 ton sveč, 500 ton soli, 300.000 parov čevljev, 800 ton usnja, ¼ miliona komadov nožev, ¼ miliona srajc, ¼ miliona spodnja-

ga perila, 500 ton modnega blaga za gospode, 100 ton sukanca, gumbov in šivank, 500 ton modnega blaga za dame, 50.000 ton koks in 120 ton petroleja. Vse to blago je dirgtrano iz Anglije v Dubrovnik, Solun in Brailo in je določeno za vse ozemlje kraljevine SHS. Koncem meseca maja bodo vsi ti transporti že v naši državi. Vse blago je najboljšee kakovosti. Cene bodo zmerne. Prodaja blaga se izroči trgovcem, toda pod nadzorstvom države.

INTERESENTOM.

V Marselju se nahaja vrtdka z nasledovno: »Priviligrana trgovska agencija kraljevine SHS Mihajlovič & Lesić«, ki javlja, da je dosegla sporazum z nekim francoskim trgovskim brodariskim družstvom, ki prične koncem aprila v lastnih ladajah privažati blago za Jugoslavijo iz Marselja v Dubrovnik, Reko in Solun ter nazaj, ako se prijavi zadostna množina ton. Vsa vprašanja, prijave itd. je treba nasloviti na to agencijo, kar je sedaj tem lažje, ker imamo direktni brzovlak. Razume se, da se morajo interesi sami pobrigati za to, ali je trvdka solidna in s kakšno pravico nosi goriljavljani naslov. To je sicer tudi naloga naših zbornic in trgovskega ministristva. Dopolni vrtdke je priložen seznam cen, veljaven pred mesecem. Sedaj so te cene najbrže že tudi nižje.

Izveštaj o cenama na zapadnim evropskim tržiščima: Kaia (50 kg transit) Havre: Rio extra prime 135 frs., Rio prime nebran 133 frs., Rio superior 131 frs., Rio good 128 frs.; Santos extra prime 143 frs., Santos prime nebran 141 frs., Santos superior 139 frs., Santos good 136 frs.; Portorico kurent 185—189 frs.; Mokka kurent 200—210 frs.; Java 195—220 frs. Stokovi u dokovima Havra sastole se od 113.727 džakova, od kojih 60.590 džakova Santosa, a 40.646, ostalo Brazilia. Pored toga, ima da se iskrcia 118.078 džakova. — Secer (100 kg) Port - Said: secer Java beljen u kristalima, franko Solun 115 fr., secer Java beljen u kristalima, franko Rieka 126 fr.; Pirinac (riž) (100 kg) Marselj: Saigon 135 fr., Belloc 130 fr., Rangoon glace 135 fr., Rangoon III 105 fr. u Valenci (Španija) španjolski beo 71 pts. Variva, Marselj (100 kg) Sočuli španjolski beo 190 fr. u transitu, Sočuli Bombay veliko zrno 78 fr., Bombay malo zrno 72 fr., Graska japanski zelen 70 fr., zelen lomljen 110 fr., indijski žut okrugao 55 fr., Sago (tapioka Java mala perla 70 fr. Suvu voće (100 kg) Marselj: Bademi slatki, meka kora 150 fr., Orasi 180 fr., Lešnici 120 fr., Sušene šlitve bolje kvalitete 150 fr., sušene smokve bolj kvalitete 80 fr., Korintsko sušeno grozjde 145 fr. Opšta tendencija slaba, dalje padanje cena predstoji za sve kolonijalne artikle, pošto su kolonije prepune robom, koja čeka da se prebaci na evropska tržišta. — Kondensovano mleko sa 40 % sećera pumo mleko, neskimt kajmak sanduk od 48 k. tija po 1 funtu franko Marselj 1 sanduk 50 fr. Ulije - Zejtin (100 kg) u Francuskoj maslinovo ulje primuma Aix 420 fr., prima 400 fr., arašivovo ulje primuma 360 fr., u Španiji: maslinovo ulje primuma 210 pts., ulje prima 190 pts., u Tunisu: Sfax primuma franco Marselj 390 fr. S. a p. u (100 kg) Marselj: Sapun za pranje najfini marselski 72 % masnoće 290 fr., fino marselski 60 % masnoće 270 fr., običan 45 % masnoće 220 fr. Toiletetni sapun: običan parifimisan komad od 60 gr 2.90 fr., tuco, bolji parifimisan tuce od 4.50 do 9 fr., u Španiji: perani sapun 72 % masnoće 180 pts., isti 60 % masnoće 160 pts., isti 50 % masnoće 135 pts., zeleni sapun o maslinovog ulja 125 pts., u Engleskoj: Dobar peraić sapun tip »Sunlight« sanduk od 3 med 48 cins, tona 11 šilina, franko London, u New - Yorku: dobar sapun za pranje, franko Solun, 165 fr. Sve će — »Bellmont Stearine« tip Apollo, paketi od 1 funte 453 gr) hartija mala, 6 ili 8 sveća u paketu, 12 paketa franko London ili koje drugo pristanisti englesko šilina 16/—. »Current« isti islovi šilina 13/6. Kaustična soda za sapunžije 75/76 u buradima od 350 kg, franko Marselj 100 kg 70 fr. Plavi kamen jačina 98/99 za vinograde, franko Barcelona u buradima od 180 kg, 10 kg 85 pts. Pored toga, Agencija ima glavna zastupništva prvih francuskih vina, konjaka, ruma i finih likera, čije cene može svakome na zahtev poslati. Podvoz iz Marselja do Soluna košta 160 fr., po toni ili kubnom metru, a do Dubrovnika - Rijeke 260 fr. — Iz Barcelone do Soluna je podvoz 400 pts., a do Dubrovnika - Rijeke 260 pts. Osiguranje pomorsko iznosi 35 %, a ratno 4 fr. od 1000.— vrednosti robe. Pesetas kotira danas 116.—, 118.—.

Zavarovalne u inozemstvu. Mnogi državljani kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, živič v Sloveniji, ki imajo zavarovalne pogodbe z inozemskim zavarovalnicami, vsled ukinitve nakazničnega prometa, oziroma prometa s poštno-hranilničnim uradom na Dunaju, ne morejo plačevati v zadnji dobi dosepevačih zavarovalnin (zavarovalnih premij), ker ne vedo, je li ali kje so v našem kraljevstvu upravljene vplačilnice, kjer bi provoljavno izpolnjevali svoje pogodbenne obveznosti. I. Nektarno poznejši ureditvi pravnega razmerja inozemskih zavarovalnic, ki opravljajo svoje posle na ozemlju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, se pozivljajo vse zavarovalne družbe in kakorkoli imenovana njih zastupništva, ki so do sedaj opravljala zavarovalne posle na ozemlju Slovenije, da najkasneje do dne 23. aprila 1919 v Uradnem listu pod »Raznimi objavami«, in sicer vsaka zavarovalna družba zase, priobči lastno izjavo, v kateri naj naznanijo občinstvu, kje je zavarovalne, dosepevačije za račun družbe, provoljavno vplačati na ozemlju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ter naj izjavijo, da bo družba izjemoma smatrala vplačila zavarovalnin, zakesnele zaradi izrednih prometnih in drugih razmer, za pravočasno vplačana, ako se plačila telom treh tednov po priobčitvi dotične izjave izvrše pri imenovanj vplačilnici, in da zavarovalni zaradi sedanje zakasnitve svojega vplačila ne bodo trpeli nobene škode. — II. Vsi oni državljani kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, živič na ozemlju Slovenije, kateri imajo zavarovalno pogodbo s kako inozemsko zavarovalno družbo, se pozivljajo, naj do dne 23. aprila 1919 zasledujejo »Izjave« zavarovalnih družb v Uradnem listu. Ako zavarovalnica, s katero ima stranka zavarovalno pogodbo, ne bi zravo-

časno priobčila izjavo, predpisane v odstavku I., naj stranka najkasneje do dne 5. maja 1919 na nekolektivni vlogi predsedništvu deželne vlade za Slovenijo javi točne podatke zavarovalne pogodbe, in sicer: firmo in naslov zavarovalnice, svoje ime in naslov, zavarovalno panogo (življenjske, požar itd.), številko zavarovalne police, zavarovalni znesek, znesek in dan dosepelosti zavarovalnice (zavarovalne premije), nadalje kdaj, na kateri naslov in kako (pošta nakaznica, položnica poštno-hranilničnega urada na Dunaju h kontu št. ...) je bila v zadnjem času vplačana zavarovalnina ali pa vplačan obrok, preden se je prekinil nakaznični promet. V tem primeru bo izkušala deželna vlada za Slovenijo skupno z delegacijo ministristva financ ukreniti, kar je treba, da se stranka obvaruje škode, ki bi jo sicer utegnila zadeti brez njene krivde. — V Ljubljani, dne 9. aprila 1919. — Podpredsednik: dr. Zernjav s. r. Delegat finančnega ministristva: dr. Šavnik s. r.

Najnoviša poročila.

FRANCOSKA ZBORNICA.

Lucern, 17. aprila. Clemenceau in Pichon sta si v zbornici večeraj priborila velik uspeh. Vsled tega je njun položaj popolnoma trden, tako kakor Lloyd George v Angliji. Franklin Bouillon, ki je govoril kot vodja opozicije in kot njen kandidat za Pichonovo mesto, bo moral torej še počakati.

S KONFERENCA.

Geneve, 18. aprila. Včeraj je konferenca odločila v vprašanju nemških zapadnih pokrajin. Te ostanejo 15 let zaseđene. Najprej jih bodo držali zasedene vsi zavezniki, pozneje pa samo Belžani in Francozi. — Zmaga Clemenceau-a pomeni žalibog zmago njegove politike, ki meri na brezpogojno podporo Italije. Lahki neprestano širijo vesti, da je ves Balkan ozgožen od toščevizma. Te vesti močno ućinkujejo. Francoski vladni in njeji blizu stojeć listi popolnoma zamolčujejo resnost položaja v Italiji, marveć jo silikajo kot iz profi neredi in tdnjavo miru. Dogodki v Milanu lepo lepo ilustrirajo to »trdnjavca«. Vihar v Italiji lahko vsak dan začne iznova. Zar esljivo se pričakujejo dalekosežni dogodki za 1. maj.

REKA.

Geneve, 18. aprila. Wilsonovo pariško glasilo »Pays« objavlja sledečo pomembno izjavo: Mislimo, da smo dovolj dobro informirani, da se nagiba Wilson k mnenju, da bi Reka postala svobodno mesto. Oficielni laški krogi pa izjavljajo, da to rešenje ni sprejemljivo. Kakor smo že opetovano poročali, je večina reškega prebivalstva laška.

DROBNE VESTI.

Geneve, 18. aprila. V Parizu si danes pripovedujejo, da bo za Vilijema predlagana smrtna kazen na vilićah (neverjetno). — »L'Homme Libre« se razburja radi položaja na Bolgarskem, kjer se baje pripravlja boljševiški prevrat — Američani zanikajo vest, da so jim boljševiki v Sibiriji dali koncesijo za zgradbo železnice. — »Morningpost« je včeraj javila, da se konferenca zares bavi s predlogom, naj bi se sklenil mir tudi s sovjetsko Rusijo.

ITALIJA.

Geneve, 19. aprila. Generalna stavka v Italiji se je raztegnila na vso Lombardijo. Od včeraj popoldne mirujejo vsi obrati. Do nemirov še ni prišlo.

ZA PIRUHE.

Idrija (Ziri), 19. aprila. Italijani so zahtevali od idrijskega učiteljstva, da prosijo za službo pod laško vlado. Namen je prozoren. Kdor ne prosi, izgubi službo. Učiteljstvo realke, obeh ljudskih šol in čipkarske šole je soglasno odklonilo zahtevo. Realni ravnatelj Baebler je brzovajno odpuščen. Isto čaka ostalo učiteljstvo. 1600 otrok brez šole. 40 učiteljev in učiteljic brez službe. Meščanstvo je silno razburjeno.

TRDI BOSANSKE STRANKE SE KONSOLIDIRAJO.

Sarajevo, 18. aprila. Glasilo »Radenc« (Radikalnih demokratiških naprednjakov) »Slovenski Jug« pribčuje sklepe strankine konference glede ujedinjenja »Radenc« z Demokratsko Stranko. Glavne točke določajo: »Radenc« se odpoveduje svojevemu političnemu individualizmu, njeni člani, ki se bavijo s politikom, vstopijo v JDS, »Radenc« pa vstane nadalje le še socijalna kulturna organizacija, ki se s politikom ne bo več bavila. »Slovenski Jug«, glasilo »Radenc«, preneha ishajati, kakor hitro izide v Sarajevu organ Demokratske stranke. Uredniki vstopijo v redakcijo skupnega strankinega lista.

Razno.

Kanada si osvaja evropska tržišča. Vlada v Kanadi je prevzela nalogo, da otvori Romuniji kredit za nabavo materijala v svrhu vzpostavje dežele. Romunija se obvezuje, da bo ves materijal nabavila v Kanadi, Kanada hoče tudi še s nekaterimi drugimi državami skleniti slične dogovore in je že v pogajanju z Grako, na kar pride najbrže tudi do dogovorov z Jugoslavijo.

Bivši avstro-ogrski oficirji se selijo v Argentinijo. Državni podtajnik za zunanje posle v Nemški Avstriji se je te dni razgovarjal s francoskim konzularjem ter ga naprošil, naj pomaga

vladi pri izselitvi onih oficirjev bivše avstro-ogrsko vojske, ki se hočejo nastaniti v Argentiniji kot kolonisti. Ako pogajanja potečejo ugodno, odpotuje v Argentinijo takoj 700 bivših avstro-ogrskih oficirjev.

Ameriški kredit Čeho - Slovaški in Belgiji. Iz Washingtona poročajo, da je ameriška vlada dovolila Čeho - slovaški republiki kredita 6,330.000 dolarjev in Belgiji 900.000 dolarjev.

Konopišće, znani dvorec bivšega prestolonaslednika Frana Ferdinanda, zapade zapihli Stavljen je predlog, da se poslovno ekspiririra in pokloni kot narodni dar Masaryku, ali Masaryk je to odklonil.

Wilson kot književnik. Wilson ni samo ženični državnik, nego tudi znameniti pisatelj. Njegova dela kažejo originalnost, klasičnost in veliko individualnost. Najvažnejše njegovo delo je »Država«, v katerem razpravlja o dviganju in padanju raznih državnih form. To delo služi tudi za podlago ligi narodov. Napisal je tudi gozdovno ameriškega naroda, iz katere veje sveč demokratiški duh.

Emancipacija žena na Angleškem. Angleška spodnja zbornica je odstopila zakonski načrt o emancipaciji žena posebne poverljivosti. Po tem načrtu bi imele ženske na Angleškem pravico do vsake meščanske službe, vključno sodniško, in pravico do izvolitve v zbornico lordov. Vlada se še upira izjednačenju pravice žensk z moškimi.

Društvene vesti in prireditve.

Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem sklenila je na izvanrednem občnem zboru, ki se je vršil dne 16. t. m. v hotelu Union, razširiti svoj delokrog na novo Slovenijo in izpremeniti zato svoj naslov v »Organizacija okrožnih zdravnikov v Sloveniji«. Vsi gospodje okrožni zdravniki izven Kranjske, ki želijo pristopiti organizaciji, naj se pripravajo pri predsedniku Dr. Alojziju Homanu v Radečah pri Zidanem mostu.

Društvo slov. drž. uslužbencev kraljevine SHS ima odborovo sejo na Veliki ponedeljek (21. t. m.) ob desetih dopoldne v posvetovalnici Mestnega magistrata. Vsi gg. odborniki se prosijo za udeležbo.

Telovadno društvo »Sokol« v Št. Rupertu na Dolenskem priredi dne 21. aprila igro »Tri sestre« in burko »Dva gluhac«. Začetek ob 3. popoldne.

Čebelarstva podružnica za Selško dolino ima občni zbor na Velikonočni ponedeljek 21. t. m. takoj po deseti maši v Društvenem domu v Selcih. Predaval bo g. A. Bukovec. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Čebelarji in prijatelji čebelic pridite, da nas bo veliko!

Dne 7. aprila se je konstituiral odbor podružnice Jugoslov. Rdečega križa na Jesenicah. Predsednik Dr. Kogoj; prva podpredsednica Roza Salberger; drugi podpredsednik župnik Anton Kastelj; tajnik Leo Pibrovč; blagajnik Pavlin Fran Ostal; odborniki: Humer Lovro, Salberger Mihael, Pibrovč Ema, Žen Maks in Setnc Ivan. — Odbor sprejema nove člane, ki naj se kmalu zglobe. Niko naj ne odtegne pomoči temu šloveljubju polnemu društvu.

Podružnica Zidani most Zveze jugoslovanskih železnicarjev je sprejela od kluba slovenskih akademikov v Celju v dar knjižnico, obstoječo iz nad 100 leposlovnih in znanstvenih knjig. Za ta velikodušen dar se zidaniška podružnica omenjenemu klubu iskreno zahvaljuje. — Odbor.

Društvo tehnikov v Ljubljani ima odborovo sejo v torek, dne 22. aprila ob popoldne v društvenem lokal.

Dramatični odsek Sokola na Viču nas je minulo nedeljo razveselil z burko: »Nebesa na zemlji«, ki jo je v sredo 16. t. m. ponovil. Obe predstavi sta bili razprodani — v dokaz, kako željni smo Vičani dobre dušne hrane. Igra je bila dobro pripravljena in je uspešna nad vse pričakovanje. Največ pohvale zasluži brat Uran France, ki je vodil režijo in predstavo spravil na oder. Sestre Travnove, Korenina in Pezdrijeva so tekmovalno med seboj in rešile izvrstno svoje uloge. Moške uloge so bile v dobrih rokah in izvedene v splošno zadovoljstvo. Zelimo, da nas naš Sokol čim prej zopet iznenadi s kako uprizoritvijo. Priporočali bi kako slovensko narodno igro.

Beogradsko pevsko društvo je izbralo za svojega predsednika profesorja Risto Odavića, za ravnatelja dr. Voljasa Janić, za tajnika pa dijakon Božidar Lukić.

Aprovizacija.

Š Sol za zavode in obrtnike se nakazuje le prihodnji teden v mestni posvetovalnici na magistratu od 8. do 12. dopoldne. Sol se ne more za nikogar hraniti, vsled tega naj se zavodi in obrtniki pravočasno zglobe.

Prodajalci krušne moke, ki so bili zadnjič objavljeni v listih, naj se takoj v torek ob 11. dopoldne zglobe v mestni posvetovalnici radi nakazila krušne moke. Vsak prodajalec naj prinese s seboj tudi nakaznice za kruh.

Pečli se vabijo, da se zglobe v torek ob 9. dopoldne v mestni posvetovalnici. Seboj naj prinesejo tudi vse krušne izkaznice, če jih niso medtem že oddali.

Ameriška mast in slanina je došla v Ljubljano in se bo razdeljevala na aprovizacije po vsej Sloveniji v prihodnjih dneh od »Vročevnic« za živino in mast. Ravnoteže je prišlo nekaj vagonov sveže ga praščjege mesa, ki se pa mora, predno se razdeli, še prekaditi.

Poizvedbe.

Kdo mi da pojavnica o usodi akad. slikarja Frana Kopača, ki je bil jeseni v Ukrajini? Dobi dobro nagrado. — Dr. Vahar, Ljubljana, Karlovska cesta 8. 4324. Ukraiden je ml danes ponoči od 17. na 18. t. m. voz s štirimi kolesi, zeleno polbarvan in že rabljen in na vrhu voza so bile tri lašte. — Kdor tatu išleži, dobi 100 kron nagrade na Sv. Petra cesti 17 pri F. Faldiga sin, zaloga rošitva. 4356

V zadnjem trenutku se nam je pokvaril zavoj rotacijskega papirja pri rezanju. Vsled tega bo delu naklade priloga manjkala in se priloži za nadomestek torkovi številki. — Uprava.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Obvestilo.

(Plesne vaje.)

V ponedeljek, dne 21. aprila je v veliki dvorani »Narodna doma« splošna plesna vaja. Pričetek ob 8. zvečer. Vstop dovoljen brez izkaznic. V slučaju slabega vremena je tudi popoldne splošna plesna vaja. Pričetek ob 3. popoldne. Vstop tudi dovoljen brez izkaznic. 4374
avtor, učitelj plesa.
E. ROZMAN

Nova svratšće u Zagrebu. Javljamo cijenjenom občinstvu, da sam u mojoj gostioni Vlaška ulica br. 9. telefon 21-89 uredio svratšće pod naslovom: »Kaptol« te stoje uredno i elegantno uređene sobe općinstvu na uporabu. Martin Jakovac, svratšćar u Zagrebu.

Razburjenje, žalost, slabi spomini in skrbi so dostikrat vzroki hudega glavobola. Svetujemo v takih slučajih, malakho obrdniti Čelo in senci s Fellerjevim dobro dišćim, bolećine odpravljajoćim »Elsafluidom«. Ućinkuje izredno blagodejno in osvježujoće. 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici za samo 19 kron pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa - trg št. 238 (Hrvatisko). Priporoča to mnogo zdravnikov. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pisem. Vedno naj bi bilo v hiši. Zamore se obnem Fellerjeve mlo odvajajoće Rhabarbara »Elsakroglice«. 6 škatlic za samo 9 K 50 vtn. naročiti. Omet 1 poštarina se doduše računaju, ali najjetnije, što se više dakle na jedanput naruč, tim se više prišće.

Poslano.

Založba Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani se usoja p. n. občinstvu naznaniti, da pripravlja izdajo Velikega slovenskega vzornega spisovnika izpod peresa gospoda profesorja Henrika Podkrajška. Spisovnik, okoli 350—400 strani, bo v kratkem izšel in bo segal izbrano zbirko pisem, listin in vlog za zasebnike, trgovce in obrtnike. Izkratka: spisovnik bo neizogibno potreben svetovalec v vseh vprašanjih in pravnih slučajih, zadevajajoćih gospodarski promet.

Naročila pred izdajo, ki bo potrebna spričo majhne naklade zaradi tekoći pri nabavi papirja, sprejemajo vse knjigarne.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

— priporoča —

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in hrvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Objemalno knjizice po različnih cenah.

Zalaga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

— Velika izber —

vseh pisarniških potrebščina, svinćnikov, poros, poroznikov, radirk, kamenćkov, tablice, gobice, črtila itd.

Barve za šole in umetnike.

— Razglednice —

pokrajinske, humoristične, umetničke vseh vrst, od najpreprostojših do najfinijših.

— Albumi za slike in dopisnice, —

vezane v piš in v usnje.

— Poezijske knjige. —

— Pobjebice za otroke. —

Leseni okvirćki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiće.

— Noteri in knjižiki.

Vošnja boljše vrste se cene proda Nalov v upr. Sl. Nar. 4320

Padel za večjo gostino, malo rabljen se ugodno proda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4350

Gobe suhe in lepe kupuje po najvišjih cenah tvrdka Franc Dolenc, Kranj. 2703

Sivlja ki zna lepo krpati perilo, se išče za takoj prazniških. Kongrac trg št. 14, II. nadst. levo. 4379

Lokal z modistovsko obrtjo in prodajo se v večjem mestu Jugoslavije ugodno proda. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Modistovska obrt/4366“

Gostilniški orkestrski avtomat seriidi se v ceni proda. Kje, pove upr. Sl. Nar. 4234

Lopi hrani sodi v dobrem stanju, 2 vagon, sani se proda. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 4252

Zamešljiva oseba išče posojila 5 do 10 tisoč kron prosto dobitno obrestim. Ponudbe pod „Vojak/494“ na upr. Slov. Naroda.

Koza breja, ki bo v kratkem povrgla, in 4 tedne star kozliček, se radi pomanjkanja klaje takoj proda. Vodmat 173, pri Ljubljani. 4268

Kdor izdeluje pile naj storijo svoj naslov pod „Pile“ na upr. Sl. Nar. 4291

Kupi se v Jugoslaviji večji prostor z poslopjem ali brez poslopija blizu kolodvorov. Ponudbe na „A. K.“ pošto leže Ljubljana 1. 4370

Planino se odda v najem. Ravnotam se proda umivalna miza. Izve za Komenskova ulica 36, pri T. Igačič. 4375

Lovski voz za 2 konja, močno delan, skorovotno novo, zelo lahek tek, barva naravnih les, se po ugodni ceni proda. Ponudbe pod „2590/4199“ na upr. Slov. Naroda. 4199

Sveže goveje in telečje kože kupujem po najvišji dnevni ceni in jih tudi zamenjam za usnje. Ponudbe pod „A. B.“ 4240 na upr. Sl. Nar. 4240

Gospodična k trem otrokom (3 — 8) let dobro, priprosto, ki ima izobrazbo in veselje do otrok. Išče. Ponudbe pod „3 malčki“ na upravništvo Sl. Naroda. 4289

Kupujem mlade emdenske goske, pekinske patke i orpington (Zute) pilce. Ponudbe in cijenje Elbersa, ravnatelja vinogradarske i včbarske škole, Ilk. 4281

Majstrialni stroj srednje velikosti, stroj za opeko kateri naj izdeluje dnevno 8—12 tisoč kosov zidarske opeke, se takoj kupi. P. Pincer, Ptuj. 4237

Sveža jajca v originalnih zabojih a 50 vinarjev 1 komad pri osebncem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Sp. S. Zagreb, Sp. Stajersko. 3411

600 K nagrade za stanovanje z 2—3 sobami in priključniki za maj ali avgust. Ponudbe pod „Mina stranka/4309“ na upr. Slov. Naroda. 4309

Poslovodja (pastr) popolnoma veščarske obrti, teoretično in praktično naučena, se sprejme plača po dogovoru. — Povpraša se pri Antonu Steiner, Ljubljana, Jeranova ul. 13. 4139

Uniforma mornarškega častnika, visoke močne postave, črna ali temnmodra, v dobrem stanju, se kupi. Ponudbe s pogoji pod „Uniforma/4286“ na upr. Sl. Nar. 4286

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov les in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les nalozjen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kodovorom, Ljubljana. 2048

Slavnike čistiti in beliti jugoslovan- ska tovarna s kemično čistilno napravo, Ljubljana, Poljanski nasip št. 4, P. dravnica Selenburgova ulica 4. 4029

Kupim po najvišji ceni! ljubljanske franko znamke z natismom „Pe“, katere so bile tukaj izdane od februarja do konca marca kot porto provizorije (Kazenske znamke). A. Spitzer, Ljubljana, Kolizej. 4308

Kupim več dobro obrabljenih motor- nih koles, avtomobilov in novo pnev- matiko vsake vrste za kolesa, motorje in avtomobile. — Florjancič, Selenburgova ulica 6. 4273

Novo moške in damske obleke, volnene blazine, damski letni in zimski klobuki, namizna in posteljna garnitura, nova otomana in drugo se proda. Na ogled od 3—6 popoldne v Trnovski ulici št. 28. (na dvorišču pri Richterju). 4314

Kmet posestnik kobilu 31. staro težko ki bi rabil kobilu za domačo de- lo kaka dva meseca in bi jo vzel v do- bro odskroba na krmo, in to med oko- lico Kranj in okolico Radovljice, naj naj se zgleda pisмено ali osebno pri: Gornič, Kranj, Golobova hiša (tratiča). 4378

Karavno malinovo in citrunovo esenco in druge potrebščine za izdelavo dobrih pokač, kakor tudi 70% mali- novno fondant-esenco za aromatiziranje kandi-otov pripravov. Destilacija esenc Srečo Poniš, Ljubljana, Komenskova ulica 27. Istaof se k- piše vsaki. Pilec olupki ogled kg 15 K. 4365

Sešilo malo rabljeno, napredno. Opie- da se Jeranova ul. 11. 4138

Motorno žago zelim kupiti. Novo ali rabljeno. Jaraj Bloch. Kuzumec, p. Golobovec, Mirstata. 4335

Napredaj je nova pnevmatika in zrač- nica za motor. Poizve se Jeranova ulica št. 12. 4345

Restavracija v Probrnovi ul. 6. se pripravoda v Ljubljano potujočema slav. občinoma. 3713

Opeka nova in stara, se kupi. Poniš- nica za motor. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 4367

Ca. 20 m² desk se zamenja tesan les, event. se proda prvoo drugo kupi. Ponudbe pod „Tesan les/4381“ na upr. Slov. Naroda. 4381

Dvoje manjših stanovanj se takoj odda v Kočevju in sredi mesta. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 4064

Moško kolo, trpežno, prosti tek, s predvojnno pnevmatiko, se proda radi zdravstvenih razmer. Naslov v upr. Sl. Nar. 4278

Kupim klavir, kratak, boljše znamke, dobro ohranjen. Pism. ponudbe pod „Klavir/4274“ na uprav. Sl. Nar. 4274

Lokal z opravo in inventarjem se z majnikom odda. — Ponudbe pod „Lokal majnik/4271“ na upr. Sl. Naroda. 4271

Faeton dobro ohranjen in 2 angleški konjski konji se kupijo. — Ponudbe s pogoji pod „Faeton/4285“ na upr. Sl. Nar. 4285

Sedlarskega pomočnika izvežbanega pri konjskih opravah, sprejme Mihal Osolin, sedlar, Domžale. 4368

Zamenjajo se štiri dobri avtomobilni plašči različne dimenzi- je za dobro ohranjeno lahko motorno kolo. Ponudbe na Avascose ekspedicijski A. Mateič, Ljubljana, Kongraci trg 3. 4362

Prodasta se 2 z bakreno rdečim plil- šem prevlečena stotilica. Proda se tudi še dobro ohranjen gramofon. Naslov pove upr. Slov. Nar. 4338

Sprejemeta se dva dobra betonka de- lavca za izdelovanje različnih cementnih proti dobremu plačilu. Išče jih stavbenik W. Degan v Ptaju. 4342

Lepo stavbišče 23.000 m² ob Du- najski cesti, v bližini novo projektiranega glavnega kolo- dvora, se proda. Ponudbe pod „m²/4312“ na upr. Sl. Nar. 4312

Deklecino sirota 14—15 let, se sprejme k zankonkim brez otrok. — Osebnne prijave v trgovini Stomonek, Komenska cesta št. 10. 4310

Prodajam lepo knjižno opravo za ko- njično okovano ter več vrcev za mleko razne vsebine. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 4307

Trži se jedna čistita i savršena ku- harica za 80 krona, i jedna vredna i sposobna sobarica za 60 K plate. Mlaa dr. Daningerova, Szab- bor (Vojvodina Szika) Bača ul., 13. 4189

Prodaja se dobro ohranjena, malo časa rabljena, iz češnjavega lesa lepo izdelana oprava za prodajalno, ter mlada dobra molzna krava pri Ivanu Weiss v Kamniku. 4189

Hiša na Bledu, v bližini jezera kjer se izvrgovala trgovinska obrt, trdno zidana, s lepim vrtom, se zaradi družinskih razmer za 82.000 kron proda. Pisemne ponudbe pod „Bled/2111“ na uprav. Slov. Naroda

Sprejme se strojnik, ki je izučen klij- vinar, kavnica, ki bi samostojno vodil hladilne stroje in električno napeljava. Plača dobra in stalna služba. Ponudbe na Delsiške pivovarno v Laškem trgu, Stajersko. 4229

Strojepisna, večša slovenske in nem- skojgovodstva, se sprejme za našo tovarno na Glincih. Pisemne ponu- be z navedbo plače na Vojasvič & Co, Ljubljana, Dunajska cesta 22. 4911

Mali Mayerjev konverzacijski leksikon 6 knjig, popolnoma nov, iz leta 1914, se proda ali zamenja za dobre gosli. Ponudbe na uprav. Slovenskega Na- roda pod „Leksikon/4295“.

Radi opustitve vodne žage prodam kakor žago na tribo okroglo žago z vsemi zraven spadajočimi transmisijami. Več se izve pri lastniku Kraljevi, mlinarju, Metak št. 2, pri Kamniku. 4352

Gospojica za podučavanje v francu- skom, njemackom jeziku te glasoviru tražim dječi (3) od 7—12 godina, koja polaze škole. Dobra ob- skriba i priključak obitelji, Ponudbe sa slikama uz naznaku plače neka se pošalji na G. Eider, ravnatelj vinoga- darske i včarske škole, Ilk. 4280

Nova hiša (vila) je napredaj v Ljuto- meru s 3 sobami, 2 kuhinjama obokanimi jedilnima šram- bama lepo obokano kletjo, 3 svinske hlevi, 2 drvarnici, pravnica lek vrt, oralna zemlja, nekaj šume, ovcnjak, na glavni cesti, 3 minute od cerkve, železniska postaja. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Nova hiša/4341“.

Izučeni ali geometri za transiranje daljnoveča, za knjigovodstvo in koresponden- cijo, popolnoma sposobna nemška ob- činica, najraje je strojeplača, ter valj popoimoma večši slovenskega in nem- skega jezika v bazi in glavni se sprejmejo. Pisemne ponudbe na obdržavno v Feil. Osebn predsta- ja kom. naslov. 4282

UVC po 2 K kg prodaje SEVER & ROSE. Ljubljana, Velika ulica 12. 4394

Dobro molzno kolo se kupi. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Molza kolo/4317“ 4317

Večja množina štorje za štukaturanje se napredaj. — Jeranova ulica št. 12. 4348

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe pod „Stroj“ na Anacoza ot-p. A. Mateič, Ljubljana. 3043

Hečaj delnik Jadranske banke se proda. — Ponudbe pod J. B. 4363

Angleški tečaj po Berlitzovi metodi se otvori takoj po Vel. noči. Poizve se: Prisojna ul. 3/II, vrata 8, leva, od 6—7 ure zvečer. 4318

3 pare mlinskih kamnov v vao zrač- no opravo napredaj. Povpraša se Jeranova ulica 12. 4140

Probkovih zamaškov za steklenice se proda večjo množino. Predvojno blago. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 4162

Pisalni stroj, nov ili malo rabljen, želi- mo kupiti. Ponudbe tvtici Schwarz drag, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Soba išče v bližini belgijske vo- jašnice stalno v Ljubljani nameščen poročnik. Agentura Pečenke. Danajak cesta št. 6. 4299

Čevljarski in krojaški stroji dospeli, istotam se dobi sukanec, črn in bel na delo Josip Petelač, Ljubljana, Sv. Petra nasip. 4371

Hiša na periferiji Ljubljane, 1 1/2 nad- stropna z lepim vrtom in gospo- darskim poslopjem, se proda ali pa zamenja za graščino. Vprašanja na „Poštini preda! 161. 4362

20 kg najfinijeje moke event. še več- stanovanja mirni stranki z 1, 2 ali 3 sobami v bližini glavne pošte. F. Pe- čenko Danajaska cesta št. 6. 4300

Gospodična poštena in pridna, štali- mesta plačilne natakarice v dobri gostinji najraje v Ljubljani. Nastop službe lahko s prvim majem. Kje, pove ur. Sl. Nar. 4261

Poblištvu v vseh modernih slogih pri- naroči poroča po zmerni ceni Fran Szafer, Ljubljana, Risnka c. 18. Stavbno in pohištveno strojno mizarstvo. Kupujem tudi les vsake vrste. 1072

Travniki na Trnovcem predmestju, okrog 3 oralov, se za letošjo košnjo odda onemu, ki se zaveže proti plačilu dobavljati mleko. Natančnejša pojasnila v Franciškanski ulici št. 8/1. 4256

Vrtičara (vrtarja), marljivog i sav- što se tiče uzgoja slemenja viješt, trazišmo. Ponudbe uz naznaku plače, neka se šalji na vinogradarsku i vo- čarsku školu Ilk. 4232

Korespondenca! Mladenič, državni nastavljenec v Ljubljani, se želi seznaniti z gospodično od 17—26 let, večjo tudi nemščine. Dopisil pod „Friedrich 28“ pošla ležeče glavna pošta Ljubljana. 4376

Ištem devojku vajeno običnemu ku- hanju in pospravljanju sob za štiri odrasle osebe. Prehrana je dobra, cena po pogodbi a nastopi la- hko takoj Mla Rađarović, Ouljek, Ulica Zmaj Jovina br. 2. 4348

Trebamo 6000 m preste bakrene žice od 6 milimetrom debelo, istotako 5000 m 3 milimetre debele. Ponudbe na Schwarz i drag, Zagreb, Pre- radovičeva 1. 4358

Nežigosanih bankovcev zamenjavo po- skromno provizijo. Agentura in komi- sionska trgovina Filip Pečenke, Danajaska cesta 6. Ista se pripravoda v nakup oz. posredovanje vsakovrstnega blaga. 4301

Plavoga kamena za vinograde kup-ujem samo na va gone. Neko- liko vagona suhe šljive i rakije prodajem. Za plavi kamen molim brzozjavne ponudbe. — Rebič, Brod, n. S. 4225

Zenitna ponudba! Trgovec s premo- ženjem, 30 let star, idealen, zdrav, dobrosrčen človek, le- pega značaja želi se prizeniti k sim- patični gospodični ali vdovi, dobri gospodinj, v primerih starosti, katera ima nekaj premoženja. Ponudbe s sliko, katera se vrne, pod „G. F./4272“ na upr. Slov. Naroda. 4372

Lov na divje peteline. Godzno ostr- bništvo na Bledu odda v režijskem lovu odstrat- tven omejenega števila divjih petelinov Prenovevaliča v gozdarskih in lov- skih kočah, kakor tudi lovsko osobne so na razpolago. Ponudbe od 50 K naprej za vsakega petelina, sprejema omejeno oskrbnitstvo do 5. maja t. l. 3808

Posestvo s novo hišo, kjer je bila do- sedaj sedaj gostina, 5 sobami, klet, kuhinja, hlevi, vinograd, sadno- stanski, travniški god njeve, radi se la- hko 6 glav goveje živine in nekaj ovni, skupaj 11 in pol orolov zemlje, 15 minut od postaje Poljane, pri ob- činški cesti, se proda za 60.000 kron. Natančnejša pojasnila daje Josip Gašjak v Poljanah, Bledu. 4369

Trži se inteligentna gospodična za petogodnja dječičica, koja vaim slovenskog jezika perlikovno nje- mački govori i po mogućnosti fran- cuskim razumje, sa koja je voljna nešto u kući pomagati i malo živiti na- do. Ponudbe sa fotografijama in opisom ličnih i obiteljskih prilika šalje se na adresu Paula Rađarović, Zagreb, 3. jama- ška ul. 4280

Limona s koraj nov, se radi pomoni- kama prečeno takoj proda. Ponudbe na poštini preda! 161.

Gravirani v Jugoslaviji, mlaa slični- ca, ne prevlečita se kupi. — Ponudbe s ceno na poštini preda! 161.

Motorni strojnik se kupi. Ponudbe s ceno na poštini preda! 161. 4359

Sveže prodajalica se sprejme v tr- žinsko trgovinu govine z mehanim blagom. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „S. B. 4294“

Majhen browning ali pa Velodogg-re- volver z municijom se kupi. Ponudbe s ceno na poštini preda! 161. 4361

Obrabljena vrata, okna in okvirji ter žaluzije (polkna) se ceno prodajo. Poizve se Taber št. 2, pa- leg belgijske vještace. 4357

Mla za mletje barve, se nerabljen, s gornim kolesom se poceni proda. — Naslov v uprav. Slov. Naroda. 4357

Napredaj je škripec za opeko in mal- ce za toliko tudi več škripcu na vrhu in verigah. — Poizve se: Jeranova ulica št. 12. 4344

Opremljeno sobo iščem za takoj ali pozneje. — Kupim dobro ohranjen sokolski kraj. Ponud- be pod „Sokolski kraj/4355“ na uprav. Slov. Naroda. 4355

Tko imade parti robe naprimjer slameni šelira, (slamnik) Ča- rapa, (nogavice) muško suknja i druge robe, neka se obrati na trgovca Franjo Šarbahija, Virovitića. 4242

Minski kamni za žrnjije (mali mlini za zdrob) izv- stnoga izdika se prodajo. Cena po dogovoru. 1596

Jožef Planina, Rogatec, Stajersko. **Značo se u zakp**

kupališčno svatište u Daruvaru (Slavonija) Prvorstni po- soj, otvoren kroz cijelu godinu. Re- fektira se samo na prvoročnog gostoničara sa 50—100.000 K poslov- kog kapitala. Refektanti sa nešto vlastitog inventara imadu prednost. Upiti i ponudbe upravljaju se na Ra- vnotamno kupalište Daruvar. 4340

Kod boli, kako nastaju kod

REUMATIZMA

uloga, podagra, išiasa, krstobolje, neuralgije, ukočenosti šije itd. Preporučaju mnogi liječnici Felle- rovi bol utišajuči

Elza fluid

6 dvostruki ili 2 specialni boca 19 kruna. Fellerove tejaruče, pro- bavu pospjujuče tek u pravilju- juče rasbarbarove

Elza pilule

6 kutija K 950— Jedino prave kod lekarnika Egevs V. Feller, Stubica Elza trg št. 238. (Brv. Za- garje).

Omot i poštarina se dođuče ra- čunaju posebno ali najjeftinije, što više se dakle na jedanputa naruči- tem više se prištede. V. I.

Božetina zadruga fotografova v Ljubljani.

Vabilo na **redni občni zbor** „Božetina zadruga fotografova v Ljubljani“ ki se bude vršil v četrtak, dne 24. aprila 1919 ob 3. uri popoldne v posvetoval- nici Mesnega mag. v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Negovor.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo o računskem silepu za čas od 1. januvarja 1915 do 31. decembra 1918.
4. Poročilo računskih preglednikov.
5. Volitev: a) načelnika, b) načelniko- vega namestnika, c) pet odbornikov in tri namestnika, d) dva računaka preglednika, e) pet zastopnikov v deželno zvezo obrtnih zadrug.
6. Volitev preizkuševalne komisije za mojstra in vajenca.
7. Določitev zadrugske določine za leto 1919 in obvezna saručila na „Obrtni Vestnik“.
8. Kaznoznotosti.

Ce akcija občni zbor ob 3. uri ne bude sklepčan, se isti vrši eno uro pomejje, ne očižuje se na število nar- učenih članov. § 18. zad. pravil.

Člani ki se brez temeljite opravi- tve občnega zbora se udeležijo, se kaznujejo z globe do 20 krun. § 25. zad. pravil.

I odstav na volitvah občnega zbora priključuje se mnogobrojno udeležje.

Za načelnika: Deželna zadruga fotografova v Ljubljani Bevkova Bo- žeta, postaravnik. 4372

St. 56. Lase- strižnik

Komad 28— in 34-65 K. Zahlevajte veliki omak z več nego 1000 ali- kamski brespladno. 349

E. Lusa, Maribor št. 74.

Preprodavaocima

nudjamo razne vrsti cigaretnog papira (Samum, Riz Abbe, Riz Agadir, Riz Mirza, Riz Rio, Valuta, Golub, Jarac, Padilet), cigaretnih tuljaka razne vrsti, krema za cipele, vazelina za cipele, fi- nog toiletnog sapuna, listovnog papira u mapama itd.

Agentura i komisionalni posao

Mahler i Oplatka

Zagreb, Jelačićev trg broj 21.

Uradno dovoljena, še 20 let ob- stojeca najstarija ljubljanska

posredovalnica stanovanj in bogiš služb

G. Flux

Gospoška ulica 4, I. nadstropje levo.

Priporoča inteligentno osobje vsake vrste. Strokovna in kolikor mogoča hitra postrežba.

Pri zunanji saručili znanja za odgovor.

Vsakovrstne slavnike

priporočam gg. trgovcem in sl. občin- stvu daje tudi slavnike šolne, pred- prašnike, slavnike podplate za u- čenje. 864

Franjo Cerar, govorna slavnika v Slobu p. Domžale. Od postaje je 7 minut.

SLIVOVKO

rum, vermut vino, razna vina

v sodih in sivo bledo in črno stare VINO za steklenice

prodaja po ugodnih cenah tvrdka **Br. Novakovič, Ljubljana.** Marijo Terezijske ceste št. 13 (Kolizej). 3685

LOJ in vse odpadne maščobe se kupuje po najvišjih dnevnih cenah **Tvorica mila in sode IGAC FOCK, KRANJ.**

zivo apno, portland cement, zidno in strešno opeko (vse v celih vagonih), fini mizarstni šum (od 100 kg višje) posuja **Valentin Urbančič, Ljubljana, Blewelsova c. 18 (nasproti Ilcaja).**

Prodaja raznovrstnega pobišstva pod roko v skladišču „BALKAN“ od danes naprej vsak dan.

Išče se izurjen odvetniški koncipijent Vstop takoj. Dr. Josip Raponc, odvetnik v Mariboru.

Pšenico, oves, koruzo in ječmen prodaja samo na cele vagonne od postaje Sisak za takoj valetrogovina s šitom in deželatni pridolici FRANG WEISS, Sisak. Ustanovljeno 1881. 3714

Odvetnik dr. Josip Klepec je otvoril svojo pisarno v Ljubljani, Janez Trdinova ul. 8. (v hiši Kmetske posojilnice poleg Zveze slovenskih zadrug.)

Hotel „Triglav“ na Bledu zopet otvorjen Za topla in mrzla jedila ter izborna pijačo je preskrbljeno.

Prima bosanske slive prodaja dekolir traja zaloga trg. špod. in komis. del. družba „BALKAN“ po ceni K 5-40 za kg. Vrče se zaračunajo K 5— za komad.

Tvrdba J. Goljevšček

ponudi iz lastne tovarne v Trebnjem hranitve deželne (parkete) na drobno in debelo. Pri naročilu: večje množine, v celih šol. vagonih, ugodnejše cene. 4383

Kupi se konj ili kobila bosanske pasme, ako mogoče črno- rjave barve, 139 cm visoka. **Franc Dolenc, Kranj.**

Hišo v Gradcu trinastropno, novo, se davka prosto, dobro se obteštujoca, v kateri stanuje 24 strank, ponujam v zamenjo za hišo v Mariboru, Celju ali Ljubljani ali za kako večje gozdno posestvo ali indu- strijsko podjetje na Slov. Štajerskem. Ponudbe pod Vladimir M. Zidovska ul. 8, Ljubljana. 4238

Moderno zimske plašče kostume, krila, 2652. **BLUZE** in drugo damsko konfek- cijo. **Otroške obleke** za dečke in deklice. **Košuho- vino**, Sportne in modne predmete **priporoča po zmerni ceni M. Kristoflič - Bučar** Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Kupim takoj 1 ali 2 tovarna avtomobila nova ali dobro ohranjena. Ponudbe na **J. BLOCKNER,** zavod ugašivanja — Zagreb — Ilca. Telefon 201-605.

Mizarstvo na električni obrat!

Da zamorem zadovoljiti v polni meri svoje ceneje odjemalce, sem preuredil svojo mizarstvo obrt s stroji na električni obrat. Z ozirom na to prostim svoje dosedanje odjemalce, da mi ohranijo še nadalje svojo naklonje- nost. — Dovoljujem si opozriti vse korporacije in zavode na svojo mizar- stvo ter zagotovljam isto točno in solidno postrežbo.

Andrej Kregar strojno mizarstvo, št. Vid — Višmarje pri Ljubljani.

Hrastov, bukov, smrekov les, deske, blode lupi ovarna pohištva in parketev Zg. Gornji grad Ljubljana.

Cejene ponudbe na

Vido Bratovž

zaloga pohištva, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13.

Kontoristinja

samo boljša med, večja klij-govodstva, slovenske in nemške stenografije kot tudi strojepljiva se sprejme. Znanje srbo-hrvatske in zmožnost samostoj. do-pisovanja daje prednost. Začet-nice izključene. Ponudbe z za-htevo plača pod Ljubljana 128 na upr. Slov. Nar. 4380

POZOR! Zidarji! POZOR!

Sprejme se takoj proti dobremu zaslužku več izurjenih zidarjev za stropna dela z mavcem (gips).

Zglasiti se je pri Jarecalavu Bauer, stavbeniku, Gosposka ul. 8, tu.

VINO, staro in novo, slivovko, rum itd.

nudim po najnižjih cenah.

KUPUJEM suhe gobe, dobre vreče in želod.

M. RANT, KRANJ.

A. Mušič

preje FR. HOPF, LJUBLJANA, Selenburgova ul. 6.

Najstarejša trgovina glasbil, strun, gramofonov in glasbenih potrebin vseh vrst. Popravila v lastni delavnici strokovno in ceno.

Specijalna trgovina ur, zlatnine in briljantov

F. Čuden Sin

nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Oglas.

Gozdno in domensko oskrbnišvo v Bohinjski Bistrici razpisuje oddaje stoječega lesa;

Table with 2 columns: parabnega lesa, drv. Rows a, b, c, d with details on wood types and quantities.

Sološne in posebne prodajne pogoje je dobiti pri podpisnem oskrbništvu, ki daje tudi vsa tozadevna navodila in pojasnila.

Pismene ponudbe z navedbo cen za posamezne sortimente je vpslati na gozdno in domensko oskrbnišvo do vštetea 28. aprila 1919 do 3. pop

Gozdno in domensko oskrbnišvo Bohinjska Bistrica.

Trgovina vina na veliko

Andrija Golubič

Zagreb, Jurišičeva ulica 10.

PRODAJE:

Vino belo in rdeče, staro in novo, moslavinsko, graševino. Rum najboljšje vrste do 40% jakosti, fini aroma, Slivovko lansko in dveletno, enkrat in dvakrat žgano, do 40% jakosti, od modrih bosanskih sliv, najboljših obče. Vse na vagonne in manjših količinah, hitro in točno odpremljanje! Posređujem za vsakovrstno nabavo živil, gospodarskih proizvodov itd. — Zastopnik za Ljubljano in okolice Ivan Koželj, Tržaška cesta št. 27.

Izurjena kubarica in pripravna sobarica

se iščeta za takoj pri fini srbski rodbini. Mesto izborno, plača kot tudi hrana zelo dobra. Priporočene ponudbe na: B. Dimović Novi Sad, Kocunih Lajo 33.

KREME: Črna za čevlje, prvovrstna smetka, kvaliteta kakor predvoje blaga, v kov. desah, lepo adjustirana in pakovana v ovih zabojih po 12 tacator v zaboji, se prodaja večja množina. Ponudbe pod »Krema la za čevlje, 4380« na upr. Slov. Naroda

NARODNA BANKA

Zagreb, Illica broj 7. Dioniška glavica K 10,000.000.— Priloga K 300.000.— PRIMA uložke na knjižice i tekući račun, te ih ukamačuje najpovoljnije. — Kupuje i prodaje sve valute i devize. — Kupuje i prodaje sve vrste vrijednosnih papira. — Finasira industrijalna i trgovačka poduzeca. Odlo na robu. Kreditna pisma. Šekovi.

Ferdo Primožič

mizarstvo in parketi, Trnovski pristan št. 4, Ljubljana, se priporoča za sabavo in polaganje parketov, popravo in struženje starih podov, likanje z voskom. — Sprejme se vajenec v uk in mlajši mizarški pomočnik, kateri ima veselje do parketarstva.

Što je „Salvator“ vinovica?

Ve postoji sredstvo koje bi u bezbrojnim slučajevima tako brzo i uspešno djelovalo kao »SALVATOR« vinovica. Boli reumatizma, kostiju, sglobova, išijasa, neuralgije itd. ublažuje. Boli će dapače posve izčeznuti u najkraćem roku budete li bolna mjesta redovito natirali sa »Salvator vinovicom«. Tko trpi na nervoznoj glavobolji, migreni, trganju, bezsvjestici, zubobolji, vratobolji itd. neka pomisli »Salvator vinovicu« sa svježom vodom i obloži bolno mjesto, izčeznuti će bolni vrlo brzo. Nakon napornog hoda ili rada, batarite mišice, osvježiti će Vam telo. »Salvator vinovica« jest vanredno korisno djelujuće sredstvo za izpiranje ustiju jer osvježuje i razkužuje usta i grlo. 1664

S. Mittelbach, „Salvator“ ljekarna i drogerija Zagreb, Jelačićev trg 2.

Velika izbira slavnika po najnižjih cenah.

Rozi Fabčić Rimska cesta 6.

V zalogi najfinejši modeli in vedno novi žalni klobuki.

Proti kompenzaciji ali gotovemu plačilu

se odda le po cele vagonne loco Dunaj naslednja roba v skupni vrednosti 5 milijonov K. tekstilna, porcelanasta, bištorijna, gablonška, železna, pakfonasta, bernadorska omajna steklena, papirasta, poljedeljsko orodje in stroji ter oprema za pisarno. Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

Izvozna i uvozna tvrtka

Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.

Bavi se samo na veliko - izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestvinih ulja itd. uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd. Brzojavni naslov: Poljakdrug. 3533

Hrvatsko dioničko prometno društvo u Virovitici.

Zvanstovno kupuje u vlastitoj kući, 2700 uz privatnu cijenu svaku količinu jelovih dasaka, letava i ostale gradje jelove.

Danes nenadomestljivo perilo se šteti samo z uporabo mila zaanke

Ignac Fock, „Srna“ : 4 1/2 kg : vsebine.

! SVETLA !

Baterije, žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelek svetovne slovenske tvornice). Generalna reprezentanca za en gros v kraljestvu SHS 1882

JANKO POGACAR, ZAGREB, Ilirska ulica št. 29/1. Začasno Ljubljana,

Priporoča se tvrtka: Josip Petelinc

Ljubljana Sv. Petra nasip št. 7. Tovarniška zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugoga galanterijskoga in modnega blaga.

Zaloga pohištva in tapet ERNST ZELENKA,

oblastveno izprizreženi izvedenec Solska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 25

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob klubnih garnitur, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236

Največja izbira. Zmerno cene. Solidna postrežba

IVAN JAX in sin Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

— Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena leta 1867. — Vezenje ponudbe brezplačno. —

Pisalni stroji „Adler“ Kolesa iz prvih tovarn Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Ponudbena licitacija.

Tehnični upravi beogradske občine je treba za tehniška dela 100.000 (sto tisoč) kubičnih metrov peska za betonska in zidarska dela.

Zato se razpisuje licitacija za dobavo omenjene količine peska.

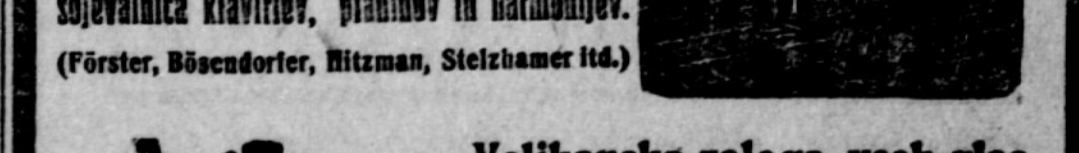
Ponudniki naj predložijo pismene zapečatenne ponudbe do 15. maja t. l. Ponudbe se odpro komisijonalno istega dne ob 11. uri dopoldne.

Ponudbe morajo odgovarjati zakonu. Pogoji se dobe v Tehnični upravi Jugovičeva ulica 1., vsak dan od 10. do 12. dopoldne.

Tehniška uprava občine beogradske, V br. 1143 dne 18. marca 1919.

ALFONZ BREZNIK učitelj „Glasbene Matice“ in edini zapriseženi izvedenec dež. sodišča.

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. (Förster, Bösendorfer, Hitzman, Steinhilber itd.)

Velikanska zaloga vseh glas-: bil, muzikalij in strun :: LJUBLJANA, Kongresni trg. št. 15. (Nasproti nunske cerkve).

Popravila in uglaševanja strokovnjaško in ceno.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavica: K 30,000.000. Rezerve: okrog K 10,000,000.—

SPREJEMA: Vloge na knjižico Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega. KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Centrala: Trst. Podružnice: Dubrovnik, Beograd, Kotor, Metković, Saplunarska Krnja, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Rijeka.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd. IZDAJA: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. DANE TRGOVSKE KREDITE pod najugodnejšimi pogoji. DANE PREDUJME: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. PREVEZMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Rezerve: okrog 150.000.000 kron.

Prešernova ulica šte. 58, v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in odplačevanje z vsesto revizijo izrednih efektov; banjskoobramba (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in prodajni vsake vrste; inkaso in očitni mesic; nakazila in izplačila na vsa mesta in inozemstva; potovanja kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun i. t. d.

Nudimo po najnižjih dnevni cenah:

Silvovko, rum, brinjevec pristni, konjak medicinal, liker pelinkovac in druge razne likerje fino jedilno olje, marmelado itd.

Točna in solidna postrežba. — Samo na debelo.

Gregorc & Verlič, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo žel. 7.

G. F. Jurásek

vglasačevalc klavirjev in trgovac glasbil

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna tvrdka za vglasačevanje in popravila glasbil.

Čemu za pomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih desec iste.

Najmodernejšje barve, prihranek denarja.

Kitra in točna izvršitev.

Prvo in največje jugosl. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

JOS. REICH, Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG I.

priporočja največjo izbiro

finih stannikov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

Ing. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir.

Specijalno stavl. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.

Tehnična mnenja, zastopstvo strank v tehniških zadevah.

SVETOVNI IZDELKI

elektr. žarnice, elektrotehn. in instalac. material dobavi

Depot: Svetla rep. za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Zagreb, začasno Ljubljana, Lirika ul. 29/L

Žveplene kopelice

Varaždinske toplice (Hrvatska)

Želuzilna in polina postaja, toplota, brzojav.

Nov zdravilišni hotel (svratišče). — Doktr. razsvetljava.

Staroznana, radiaktivna zdravilišna žveplena (Schweffel-Therme) + 50° C. pripravljena proti

protinu, revmatizmu, išiasu i. t. d.

Zdraviljenje s pitno vodo pri bolnikih v vrtu, grm, travah, jadrskih, solodnih in žveplanih kopelih. Elektr. masaža, diatna, oglednikova kisa in solne kopeli. — Odprto celo leto. — Kraska okolica.

Mod. oprema. Novi hoteli. Prospekte gratis. Zdravil. zdravnik Dr. J. Lochert.

Gonilni jermeni

Pasovi za dvigala. — Transportni trakovi impregirano, iz čistih platnenih niti.

Podjetje za indstr. potrebščine

RATTNER & CO., Gradec (Graz) 23.

Dobavljamo vse tehnične predmete. Izvoznice preskrbimo ml.

Trgovska zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani.

Ustanovni občni zbor

se vrši

v nedeljo, dne 27. aprila t. l. predpoldne točno ob 10. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

DNEVNI RED:

- 1.) Sklep o ustanovitvi trgovske zadruge, registrirane zadruge z omejeno zavezo.
- 2.) Citanje, razlaganje in odobrenje pravil.
- 3.) Izvolitev prvega načelnstva.
- 4.) Izvolitev treh preglednikov računov.
- 5.) Slučajnosti.

Vabimo vse člane zadruge, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Pripravijski odbor.

Gospodarska pisarna

Dr. IVAN ČERNE

Ljubljana,

Miklošičeva cesta 6. (Visa-ris Hotel Union)

Bančna komisija, posojila, inkaso, trgov. informacije, financiranja, saniranja, trgov. poravnave, promet z nepremičninami in podjetji, uprava premoženj, vterilovanje dolgov, izvedeniška mnenja, bilance, cenitve.

Tel. 37. Urajanje 8-1/2, 3-5. Zadrževalni to prospekti

Miši - podgane stenice - ščurki

In vas zalega mora poginuti ako uporabite moja najboljša izkušena in povodni hravljen sredstva kakor: proti poljskim mišim 5 K, za podgane in miši stane 5 K; za ščurke 5 K; tinktura za stenice 2 K; posebna močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moljev 2 K; prašek proti mrčesom 250 in 5 K; tinktura proti všem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri divjadi 2 K; prašek za uši v obleki in perilu 3 K; tinktura za b-ibe pri psih 1-50; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 2 K. Posilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jankar, Zagreb 15., Petružijeva ulica 3.

LAJNEJE SANIZO

OLJE

brez dahu in okusa blag po K 20- in trčes

MED

iz K 20- in trčes

Čurnik & Val

na Vojkovec trg.

V pojasnilo.

Slav. občinstvu kakor vsem cenjenim starim odjemalcem naznanjam, da izvršujem tudi nadalje z delovodjem Fr. Dermastja

pečarsko obrt

ter priporočam veliko zalogo vsakovrstnih najmodernejših peči kakor tudi pečnice za štedilnike in krušne peči. 4160

Vdova Heuffel, Vič pri Ljubljani.

Pohišstvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in taneciranega pohištva v vsakem slogu od preste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah

pri trdki za pohištvo KAREL PREIS, Maribor, Stolni trg 6. Svoboden ogled! Ceniki nastojl!

Lesni strokovnjak

(za mehki in trdi les), Jugoslovian, kristijan, 42 let star, s 25 letno prakso, že 20 let samo na vodnem mestu zaposlen pri velikih gozdnih in žagovnih obratih, spreten tehnični in administrativni organizator novih obratov v modernem smislu, izkušen v delavskem vprašanju, dober prodajalec in poznavalec les kupujočega inozemstva, v govoru in pisavi zmožen slovenskega, srbohrvaškega, nemškega, italijanskega in francoskega jezika, želi na jesen ali še prej prenesti službo. Cenj. ponudbe pod „Gozdni in žagovni promet“ 4157* na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

DARUVAR Mineralno i blatno kupalište.

Slavonija Radioaktivni topli izvori. Najuspešnije liječenje: reumatizma, ischiasa, posljedica od raznih ozljeda, ženskih bolesti, slabosti i opće slaboće. 3707

Ugodno ljetovalište. Dobra opskrba!

Cijelu godinu otvoreno. — Glavna sezona od svibnja do rujna.

Razglas.

Vsem uradom, trgovcem, industrijcem in obrtnikom se naznanja, da je tvrdka „Impex“ eksportna in importna družba z o. z. v Ljubljani začela ta teden poslovati. Pisarna Impexa se začasno nahaja na Miklošičevi cesti 6., II. nadstropje in uraduje od 8.—12. in 2.—6. ure popoldne.

Tvrdka „Impex“ se bo pečala z vsemi panogami uvozne in izvozne trgovine in bo v prvi vrsti strmela za tem, da prekrbi domačo industrijo s potrebnimi surovinami, da bo mogla dovoljno zaposliti vse svoje delavske moči in dati delo še nezaposlenim ter kriti domači trg z vsemi potrebščinami. Njena naloga bo dalje, zasigurati domačim industrijskim proizvodom trdno stališče na svetovnem trgu ter jim osvojiti ugledno mesto v inozemstvu. Preskrbela bo domači trg s kolonijalnim blagom in z vsem, kar bo potreboval domač trgovec in konzument iz inozemstva ter skušala v vsakem oziru zadostovati domačim potrebam.

Glavni njen cilj je, približati konzumenta producentu in izključiti verigo prekopovalcev, ki blago obremene s pretiranimi dobički in pribitki.

V sedanjih težkih prehodnih dobi bo v svrhu ščitenja domače valute poslovala v glavnem z izmenjavo blaga proti blagu, prevzela pa bo vzlic temu vse transakcije z inozemstvom.

Poslovala bo na lastni račun in pa v komisiji ter osnovala v svrhu hitrejšega in uspešnejšega poslovanja v vseh važnejših trgovskih središčih svoje podružnice in zastopstva.

V LJUBLJANI, dne 17. aprila 1919.

IMPEX.